

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Strane 20393-20397 redigovane. Poluzatvorena sednica.

1 (redigovano)
2 (redigovano)
3 (redigovano)
4 (redigovano)
5 (redigovano)
6 (redigovano)
7 (redigovano)
8 (redigovano)
9 (redigovano)
10 (redigovano)
11 (redigovano)
12 (redigovano)
13 (redigovano)
14 (redigovano)
15 (redigovano)
16 (redigovano)
17 (redigovano)
18 (redigovano)
19 (redigovano)
20 (redigovano)
21 (redigovano)
22 (redigovano)

[Otvorena sednica]

24 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Sada smo na javnoj sjednici.
25 G. GROOME: [simultani prevod]
26 P: Ja se izvinjavam što je Vaše svjedočenje išlo izvan redoslijeda. Sada
27
28
29
30

1 se nalazimo na javnoj sjednici. Možete li nam reći nešto ukratko o Zvorniku,
2 otprilike koliko je ljudi živjelo u Zvorniku krajem 1991. godine i početkom
3 1992. godine?

4 O: Pa, Zvornik je jedna od opština koja se nalazi neposredno na granici
5 između Bosne i Srbije, na obalama Drine. Sama opština je imala oko
6 osamdesetak... oko 80.000 stanovnika, a sâm grad Zvornik je imao oko dvadesetak
7 hiljada stanovnika.

8 Nacionalna struktura je bila uglavnom sljedeća: 60% od stanovništva su
9 činili Muslimani, oko 38% stanovništva su činili Srbi, a 2% su bili ostali.
10 Uglavnom, bilo je par hrvatskih porodica, par jevrejskih porodica, par romskih
11 naselja.

12 P: Gospodine, da li je tačno da je krajem 1991. godine i početkom 1992.
13 došlo do pogoršanja odnosa između srpske i muslimanske zajednice? I da li ste Vi
14 čuli neke komentare, odnosno neki komentar koji je Branko Grujić iznio na jednom
15 sastanku?

16 O: Da. Tačno je da je došlo do pogoršavanja međunacionalnih odnosa i
17 tačno je da sam čuo neke diskusije gospodina Branka Grujića na skupštinskom
18 parlamentu.

19 P: Možete li nam reći ukratko kakav ste komentar čuli, koji je iznio
20 gospodin Grujić?

21 O: Rekao je: "Vama Muslimanima treba da bude jasno da mi nećemo da
22 živimo s vama. Jedan od razloga je, na primer, način na koji vi eksploatišete
23 Srbe; vi se množite", dakle Muslimani, "brže od Srba, a djeca nam idu u
24 zajedničke škole, u zajednička obdaništa koja se finansiraju iz zajedničkih
25
26
27
28
29
30

1 sredstava. Na taj način mi plaćamo izdržavanja vaše djece i školovanje vaše
2 djece. Mi to nećemo ubuduće da radimo."

3 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Ko je taj gospodin Grujić? Ako smo čuli
4 svjedočenje o njemu, ja ga se ne sjećam.

5 G. GROOME: [simultani prevod]

6 P: Možete li nas podsjetiti ko je gospodin Grujić?

7 O: Gospodin Grujić je bio predsjednik Stranke demokratske akcije /sic/ u
8 velikom Zvorniku.

9 P: Molim da se svjedoku pokaže dokazni predmet Tužilaštva 441, tabulator
10 2. I to se može staviti na grafoskop.

11 Gospodine, da li prepoznajete ovaj dokazni predmet? Možete da pogledate
12 na sâmi dokazni predmet koji se nalazi s Vaše lijeve strane.

13 O: Poznajem ovaj dokument.

14 P: Šta je to?

15 O: To je, u stvari, jedan pregled imenâ i prezimenâ sa funkcijom -
16 gospoda s kojima sam se ja u tim danima i u tim mjesecima sretao i s kojim sam
17 saradivao.

18 P: Da li ste Vi napravili ovaj dokument, da li ste učestvovali u
19 njegovom stvaranju i da li ste provjerili tačnost ovog dokumenta?

20 O: Provjerio sam tačnost ovog dokumenta - napravljen je na osnovu mojih
21 izjava i potpisao sam ga kao tačnog i kao autentičnog.

22 G. GROOME: [simultani prevod] Molim da se taj dokument ostavi na
23 grafoskopu, tako da možete da se pozivate na taj dokument tokom Vašeg
24 svedočenja.

25 P: A sada želim da skrenem Vašu pažnju na period između januara i marta
26 1992. godine. Da li ste u tom periodu saznali da stvara paralelna vojna

27

28

29

30

1 struktura i da je stvar SDS?

2 O: Da, saznao sam o tim događajima.

3 P: Možete li nam opisati one strukture i one organizacije za koje ste Vi
4 lično saznali da se stvaraju i možete li nam objasniti kako su stvorene?

5 O: Pa stvorena je Srpska opština Zvornik, stvoren je srpski SUP,
6 stvorena je srpska Teritorijalna odbrana. Način na koji su stvarani je bio
7 sljedeći: Srbi su se jednostavno povukli iz svih opštinskih struktura koje su
8 bile stacionirane u gradu Zvorniku i smjestili se u privredne objekte koji su se
9 nalazili u Karakaju. Ukrali su par auta, između čega i auto predsjednika opštine
10 i nisu se... jednostavno, nisu se pojavljivali više na zvaničnim... zvaničnim
11 sastancima skupštine opštine.

12 To je naročito eskaliralo u martu, mada su opstrukcije počele već krajem
13 1991. godine.

14 P: Sada želim da skrenem Vašu pažnju na februar 1992. godine. Da li ste
15 u to vrijeme saznali za kretanje JNA u i oko opštine Zvornik?

16 O: Da. Saznao sam o kretanju i prisustvu Jugoslovenske narodne armije
17 oko opštine i u opštini Zvornik.

18 P: Da li znate osobu po imenu pukovnik Tačić?

19 O: Da, poznajem... poznavao sam osobu po imenu pukovnik Tačić.

20 P: Možete li nam reći kojom jedinicom je on komandovao i kakve ste
21 pokrete te jedinice primijetili?

22 O: Komandovao je oklopnom brigadom koja je do izbijanja sukoba s
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Hrvatskom bila smještena u Jastrebarskom, u okolici Zagreba, a početkom februara
2 dislocirana je u mjesto Dubrave u okolini Tuzle.

3 P: Da li se njegova jedinica još jednom dislocirala u područje Malog
4 Zvornika?

5 O: Da. Kako su ovi... kako je napetost rasla, ovaj... bilo je sve
6 jasnije... sve jasnija namjena i uloga te jedinice. I krajem marta, ta jedinica
7 je zaposjela sve mostove u opštini Zvornik i par tenkova su bili postavljeni u
8 sâmom Malom Zvorniku sa cijevima okrenutim prema mjestu, moje selo, drugo...
9 prvo selo.

10 P: Gospodine, pitaću Vas nešto o prisustvu paravojske u Zvorniku malo
11 kasnije tokom Vašeg svedočenja. Ali sada u ovom trenutku Vi opisujete period kad
12 su svi ovi mostovi bili obezbeđeni od strane snaga JNA, kako ste Vi to opisali.
13 Da li je pre toga, znači pre nego što su oni obezbedili mostove, bilo paravojske
14 iz Srbije u Zvorniku?

15 O: Nije bilo paravojske u Zvorniku.

16 G. GROOME: [simultani prevod] Sada molim da se svedoku pokaže karta iz
17 dokaznog predmeta Tužilaštva 336, i to stranama 28 i 29. Molim da se to stavi na
18 grafoskop.

19 Gospodine, zamoliću Vas da uzmete pokazivač i postaviću Vam nekoliko
20 pitanja vezanih za ovu kartu. Prvo pitanje: da li ste Vi uneli ove oznake na
21 karti?

22 O: Da, ja sam unio ove oznake na karti.

23 P: A šta označavaju ove oznake? Nemojte da nam reći o kojim se
24 lokacijama radi, nego generalno šta ovi krugovi označavaju?

25

26

27

28

29

30

1 O: Označavaju mjesta na kojima su se rasporedile snage pukovnika Tačića
2 i snage srpske Teritorijalne odbrane Zvornika.

3 P: Sad Vas molim da nam pokažete svaku lokaciju od slova A do slova E i
4 da nam kažete na kojoj ste lokaciji znali da su bile razmeštene ove snage.

5 O: Lokacija "A" označava to mjesto Dubrave u kojemu je prvobitno lociran
6 štab pukovnika Tačića. Lokacija "B" označava mjesto Šekovići u kojem je u toku
7 marta pukovnik Tačić rasporedio svoje snage, a isto važi i za mjesto "C", /?to/
8 je u stvari selo Paprača, u kojem je krajem marta postavljen novi štab,
9 dislociran štab pukovnika Tačića. Mjesto... tačka "D" je u stvari Mali Zvornik
10 gdje su bili locirani... ta artiljerijska sredstva oklopne brigade pukovnika
11 Tačića i Teritorijalna odbrana Mali Zvornik. Čelopek i Tršić su mjesta u kojima
12 su bile raspoređene snage pukovnika Tačića zajedno sa Teritorijalnom odbranom...
13 srpskom Teritorijalnom odbranom.

14 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Samo trenutak, molim Vas. Da li postoji
15 naziv za ovu brigadu ili neka oznaka, možete li nam to reći?

16 SVEDOK: Pa to je bila, jednostavno, oklopno-mehanizovana brigada iz
17 Jastrebarskog; tako smo je zvali.

18 G. GROOME: [simultani prevod]

19 P: Gospodine, ova vojska koju ste Vi sada opisali, da li su oni bili
20 razmešteni na taj način ili su bili vidljivi ljudima na tom području koje ste
21 Vi opisali?

22 O: Bili su vidljivi na ovim područjima koje sam opisao.

23
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 P: A sada Vas molim da nam ukratko opišete kakva su vojna sredstva,
2 odnosno kakva ste vojna sredstva, opremu Vi lično tamo videli.

3 O: Vidio sam tenkove i protivavionske topove koji su bili postavljeni na
4 svakom mostu, i koji su bili postavljeni u Malom Zvorniku, Čelopeku, Tršiću i na
5 hidroelektrani Mali Zvornik. I u Dubravama sam vidio isto ova sredstva.

6 P: Sada bih želeo da se vratimo na one mostove za koje ste VI rekli da
7 su bili obezbeđeni. Možete li nam reći kako su se zvali i gde su se nalazili ti
8 mostovi?

9 O: Prvi most je takozvani "Novi most" u Zvorniku, /?to/ je u stvari
10 betonski most koji se nalazi u industrijskoj zoni Zvornika. Drugi most je
11 željeznički most koji takođe spaja industrijsku zonu Zvornika i Srbije. I treći
12 most je most na Šepku.

13 P: Tokom Vašeg svedočenja Vi ste spominjali i pukovnika Tačića i
14 kapetana Obrenovića. Mene interesuje da li Vi nešto znate o zapovednom odnosu
15 koji je postojao između njih dvojice.

16 O: Ovako, pukovnik Tačić je bio starješina, znači bio je nadređeni
17 kapetana Obrenovića, a kapetan Obrenović je bio samo komandir jednog dijela te
18 brigade, jedne... jednog manjeg dijela te brigade.

19 P: Da li znate gde je bio stacionaran kapetan Obrenović?

20 O: Uglavnom se kretao na prostorima Karakaja, Čelopeka i Malog Zvornika.

21 P: Da li znate za ime general Janković?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da, znam, poznato mi je ime generala Jankovića.

2 P: Možete li nam reći ko je on bio i kakav je bio odnos starešinstva
3 između njega i pukovnika Tačića?

4 O: Pa general Janković je bio komandant te vojne oblasti Tuzla i bio je
5 nadređeni pukovniku Tačiću.

6 P: Nekoliko dana pre napada na Zvornik, da li ste Vi bili prisutni na
7 ručku gde je bilo nekoliko ljudi, uključujući i generala Jankovića?

8 O: Da, bio sam prisutan na tom ručku.

9 P: Možete li nam, molim Vas, opisati šta se desilo na tom ručku? I
10 počnite tako što ćete nam opisati, koliko se Vi sećate, gde je održan taj ručak
11 i kada.

12 (redigovano)

13 (redigovano)

14 (redigovano)

15 (redigovano)

16 (redigovano)

17 P: Možete li ukratko da nam opišete glavne delove onoga što se desilo
18 tokom tog ručka?

19 O: Pa to je bio uglavnom vrlo prijatan ručak. General Janković je
20 uglavnom pričao, vrlo, vrlo duhovit i društven gospodin, pričao nam je viceve o
21 svojim Crnogorcima i Crnogorkama i na kraju je dodao da nema razloga da se... za
22 napetost, da se plašimo, da će sve biti u redu, da će vojska... da neće
23 napadati, da će štititi narod.

24 P: Sada bih želeo da se osvrnemo na početak aprila. Možete li nam
25 opisati kakav je bio razvoj situacije početkom aprila i da li je osnovan

26

27

28

29

30

1 muslimanski krizni komitet tokom tog vremena?

2 O: Pa situacija u Zvorniku je bila vrlo, vrlo napeta; desila su se par
3 ubistva... par ubistava u Kravicama, opština Bratunac. Zatim, desilo se ubistvo
4 policajca u Kalesiji. SUP je bio rasformiran, odnosno pripadnici srpskog SUP-a
5 su bili osnovali vlastiti SUP. Osnovana je srpska Teritorijalna odbrana.
6 Osnovana je srpska skupština. Iz same čaršije Zvornika, dakle iz samog grada,
7 Srbi su se neprestano iseljavali i nekoliko dana pred napad na Zvornik nije bilo
8 ni jednog Srbina u Zvorniku.

9 A krizni štab je osnovan 6. aprila, kada je već bilo sasvim izvjesno i
10 sasvim jasno šta se sprema, a cilj mu je bio da se po svaku cijenu... cilj
11 formiranja štaba i cilj aktivnosti tog kriznog štaba je bio da se po svaku
12 cijenu izbjegne rat.

13 P: Sada bih želeo da se osvrnemo na 7. april 1992. godine. Da li ste Vi
14 saznali da je uhapšen čitav niz ljudi koji su bili povezani sa Arkanom, da su
15 bili uhapšeni ili pritvoreni u Zvorniku?

16 O: Da. Saznao sam da su... da je grupa arkanovaca privedena u zgradu
17 SUP-a Zvornik.

18 P: Možete li nam reći kako ste saznali da su ovi ljudi bili privedeni?

19 O: Pa u tom momentu sam ja bio dežurni u SUP-u, ispred, po raspredu koji
20 je krizni štab bio napravio 6. aprila i prisustvovao sam... bio sam prisutan kad
21 je grupa građana dovela četiri pripadnika Arkanovih paravojnih formacija.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Jesu li bili naoružani?

2 O: Jesu. Imali su pištolje marke Magnum, imali su noževe, imali su
3 lisice koje je u to vrijeme nosila policija, i imali su žice za davljenje ljudi.

4 P: Gde su tačno oni bili uhapšeni?

5 O: Bili su uhapšeni na prelazu iz Karakaja, dakle srpskog dijela opštine
6 Mali Zvornik, na ulazu u Vidakovu Njivu, koji je u stvari muslimanski dio
7 Zvornika, i rekli su da su krenuli u hotel "Jezero" po instrukcijama koje su
8 dobili po polasku iz Beograda, jer tamo treba da se priključe svojoj jedinici i
9 da krenu u akciju oslobađanja Zvornika.

10 G. GROOME: [simultani prevod] Molim sada sudskog poslužitelja da doda
11 ovaj papir Sekretarijatu.

12 P: Gospodine, u to vreme kad su ovi ljudi bili privedeni, da li su oni
13 mostovi, za koje ste ranije bili opisali da ih je obezbedila JNA, bili i dalje
14 obezbeđeni na taj isti način?

15 O: Bili su i dalje obezbeđeni na taj isti način.

16 P: Ljudi koji su bili privedeni, da li su imali na sebi lične karte?

17 O: Imali su legitimacije koje su bile potpisane od strane Arkana, sa
18 imenom i prezimenom i oznakom jedinice.

19 P: Sada bih želeo da Vam postavim pitanje o kontroli graničnih prelaza.
20 Kad su ljudi prelazili iz Zvornika u Mali Zvornik i obrnuto, da li se tada od
21 njih tražilo da daju neke isprave?

22 O: Pa i pored toga što je situacija bila vrlo napeta prilikom prelaska,

23

24

25

26

27

28

29

30

1 još uvijek se odvijao taj prelaz u samom centru Zvornika, mada je policija u
2 Malom Zvorniku kontrolisala svako auto i svakog građanina koji je dolazio iz
3 opštine veliki Zvornik.

4 A ostali mostovi, dakle, prije svega taj betonski most, "Novi most",
5 takozvani "Novi most" u Karakaju i željeznički most, niko nije smio ni da priđe;
6 posebno su ribari bili tjerani. A svako ko je imao namjeru da pređe most iz
7 Zvornika bio je kontrolisan.

8 P: Da li su ti ljudi dali neke izjave u pogledu toga kuda su nameravali
9 da idu u trenutku kad su bili privedeni?

10 O: Jesu. Najmanji među njima, koji je imao dugu kosu svezanu u konjski
11 rep, je rekao da se... da beogradska radio i televizija neprestano emituje
12 vijesti o leševima Srba koji plove rijekom Drinom i o logorima koji su
13 napravljeni na fudbalskim igralištima u muslimanskim gradovima i da svako ko je
14 Srbin treba da pomogne spašavanju Srba u Bosni.

15 P: Da li su išta rekli o prisustvu drugih sličnih ljudi, ljudi sličnih
16 njima u Malom Zvorniku?

17 O: Pa rekli su da ih tamo čeka njihova jedinica i da im je tamo, u
18 stvari, zbirno mjesto.

19 P: U to vreme kad su ti ljudi opisivali šta se prenosilo putem medija u
20 Beogradu i tako dalje, da li ste Vi primetili bilo šta što bi potkrepilo to? Da
21 li ste videli ikakva tela koja plutaju Drinom ili da li ste saznali nešto o
22 postojanju ovih centara za pritvaranje Srba?

23 O: Nisam ništa ni primijetio niti je postojalo tako nešto u našoj
24 opštini.

25

26

27

28

29

30

1 G. GROOME: [simultani prevod] Časni Sude, sada ću preći na paragraf 62
2 sažetka izjave ovog svedoka, na strani 10.

3 P: Gospodine, kad su izbila neprijateljstva u Zvorniku?

4 O: Molim Vas, hoćete li mi pojasniti šta podrazumijevate pod pojmom
5 neprijateljstva?

6 P: Da li je, po Vašem mišljenju, jednog dana došlo do napada na Zvornik?

7 O: Da. Do napada je došlo u ranim jutarnjim časovima 8. aprila, na taj
8 način što je otvorena puščana paljba iz Karakaja po muslimanskim dijelovima
9 opštine Mali Zvornik... opštine veliki Zvornik, što je u stvari bio uvod u...
10 kao jedna provokacija u jedan generalni napad koji je uslijedio u 8.00 sati
11 naveče, 8. aprila.

12 P: Vi ste rekli sveukupni napad. Šta ste tačno pod tim podrazumevali?

13 O: Pa... posle tog razgovora sa tim paravojnim formacijama, i posle tog
14 ultimatumu uslijedilo je u 8.00 sati naveče bombardovanje, granatiranje grada
15 Zvornika, i to uglavnom muslimanskih dijelova poznatih kao Zamlaz, Bajr i
16 Fetija, i Vidakova Njiva.

17 P: Da li ste se Vi i dalje nalazili u centru, u samom Zvorniku, kad je
18 počelo granatiranje?

19 O: Nisam. Nalazio sam se u brdima iznad moga sela.

20 P: Možete li nam reći koliko ste otprilike granata čuli ili videli da te
21 večeri pogađaju te muslimanske delove koje ste upravo naveli?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Pa bilo je oko dvije... tu noć je ispaljeno oko 200 granata.

2 P: Da li ste bili u situaciji da vidite odakle su ispaljivane te
3 granate?

4 O: Ispaljene su sa teritorije opštine Mali Zvornik, tačnije na lokaciji
5 koja se... oko džamije u Malom Zvorniku, dalje iz Karakaja i Čelopeka.

6 P: Kako ste mogli da ustanovite odakle se ispaljuju te granate?

7 O: Pa bila je noć i te granate i samo ispaljivanje ostavlja bljesak i
8 ostavlja trag.

9 P: Koliko je Vama poznato, lokalna jedinica Teritorijalne odbrane u
10 Malom Zvorniku ili pak u Zvorniku, da li je ona imala opremu koja je bila
11 neophodna da se ispalji ta količina i ta vrsta granata koja je pala na Zvornik te
12 noći?

13 O: Svakako da je imala ta formacijska sredstva.

14 P: Tokom narednih dana, iz mesta gde ste se Vi nalazili tada, da li ste
15 bili u situaciji da vidite neke od događaja koji su se odvijali u Zvorniku?

16 O: Da, bio sam u situaciji da vidim događaje koji su se odvijali u
17 Zvorniku.

18 P: I to Vaše praćenje događaja u Zvorniku, da li ste ih pratili golim
19 okom ili ste imali neku opremu?

20 O: Imao sam službeni dvogled.

21 P: Pre nego što Vas pitam o konkretnim događajima koje ste videli,
22 zamolio bih Vas da nam ukratko opišete ono što ste primetili tokom tog perioda.

23 O: Poslije bombardovanja koje je obavljeno u noći između 8. i 9. aprila,
24 paravojne formacije zajedno sa Teritorijalnom odbranom... srpskom Teritorijalnom
25 odbranom opštine Zvornik, opštine Mali Zvornik i opštine Loznica su počele

26

27

28

29

30

1 etničko čišćenje samog grada Zvornika.

2 P: Kada kažete "etničko čišćenje", možete li nam reći šta ste zapravo Vi
3 videli?

4 O: Pa vidio sam u dijelovima grada koji se nalaze blizu prvog sela kako
5 izvode građane iz stambenih zgrada i privatnih kuća, kako razdvajaju djecu i
6 žene i kako vrše streljanja odraslih muškaraca i odrasle djece.

7 P: A sada bih želeo da se osvrnemo na neke konkretne događaje. Da li ste
8 Vi kasnije videli kako se čitav broj ljudi izvodi iz stambene zgrade u Zamlazu?

9 O: Da. Vidio sam kako se jedna grupa, tako od desetak ljudi izvodi iz
10 stambene zgrade u Zamlazu.

11 P: Koliko se Vi sećate, kad ste to videli?

12 O: To sam vidio 9. aprila; vrijeme je bilo tako, oko... između 10.00 i
13 12.00, oko 11.00 sati.

14 P: Možete li nam opisati šta ste videli?

15 O: Pa vidio sam kako izvode građane i kako odstranjuju žene i kako
16 streljaju jednu grupu od desetak muškaraca.

17 P: Da li ste mogli da ustanovite, sa mesta gde ste se Vi nalazili, da li
18 su ljudi koji su bili pobijeni bili naoružani u to vreme?

19 O: To... bili su civili koji nisu bili naoružani.

20 P: Da li ste prepoznali neke od ljudi koji su bili pobijeni?

21 O: Da. Prepoznao sam rahmetli Sabita Bilalića i njegovog sina, čijeg
22 imena se sad ne sjećam.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Kako ste mogli da ih prepoznate?

2 O: Sabit je bio jedan od najkrupnijih ljudi u Zvorniku, imao je
3 izuzetno, izuzetno velike i jake brkove, a njegov sin je bio visok oko dva metra
4 i igrao je košarku u prvom selu; lično sam ga poznavao.

5 P: Da li ste videli kako se još jedna grupa od 10 ljudi odvodi iz ovog
6 dela grada ka centru Zvornika?

7 O: Da, vidio sam.

8 P: Možete li nam opisati šta ste videli vezano za tu grupu od 10 ljudi?

9 O: Vidio sam grupu koja se vodi prema centru Zvornika i vidio sam kako
10 se... čuo sam kako se ispaljuje rafalna vatra i čuo sam krike i vrisku.

11 P: Da li ste poznavali osobu po imenu Fehim Kujundžić?

12 O: Da. Poznavao sam rahmetli Fehima, direktora srednjoškolskog centra u
13 Zvorniku. Bio je moj lični prijatelj i moj kolega, jedno vrijeme smo radili
14 zajedno u srednjoškolskom centru u Zvorniku.

15 P: Da li ste čuli ili vidjeli nešto što se dešavalo u okolini mesta gdje
16 je on živio?

17 O: Vidio sam takođe prisustvo paravojnih formacija pred njegovom zgradom
18 i čuo sam rafale.

19 P: Sada bih želio da skrenem Vašu pažnju na ulicu Hudović. Da li ste
20 primijetili da se nešto dešava na toj ulici?

21 O: Pa vidio sam iste te jedinice kako nemilosrdno streljaju jednog
22 čovjeka i isto tako kako nemilosrdno ubijaju nekoga ko pokušava da priđe da
23 pomogne tom čovjeku. To se desilo na glavnoj ulici u Zvorniku, na ulazu iz
24 Sarajeva prema Zvorniku i Beogradu.

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li je iko od ljudi, koje ste opisali da ste vidjeli da su ubijeni
2 u to vrijeme, bio naoružan?

3 O: Ne, niko nije bio naoružan.

4 P: Sa mjesta sa kojeg ste Vi gledali, da li ste mogli da primijetite da
5 li se nešto dešava na jednom od mostova koji povezuju Zvornik sa Srbijom?

6 O: Da. Preko mjesta u... preko mosta poznatog kao Filip... "Most Filipa
7 Kljajića" u Zvorniku, prelazila je jedna grupa građana, uglavnom žena i djece u
8 pravcu Malog Zvornika gdje je u stvari bio sabirni centar za deportaciju
9 građana.

10 P: Kada ste vidjeli most tom prilikom, da li je JNA još uvijek
11 obezbjeđivala taj most?

12 O: Taj most je obezbjeđivala jedinica MUP-a Malog Zvornika zajedno sa
13 Jugoslovenskom narodnom armijom i svako je bio legitimisan pri prelasku na
14 srbijansku stranu.

15 P: Ubistva koja ste opisali, da li ste mogli da prepoznate bilo kojeg od
16 počinilaca ili možda da ga identifikujete i povežete sa grupom kojoj je
17 pripadao?

18 O: Pa, egzekutori su uglavnom bili pripadnici tih paravojnih jedinica.
19 Imali su maskirne uniforme, oficirske čizme, imali su maskirne kape, maskirne
20 /?kapuljače/, imali su automatsko oružje, identično naoružanje i opremu koju sam
21 ja vidio dan prije, prilikom sastanka u hotelu "Jezero", Mali Zvornik.

22 P: Možete li nam reći koliko je vremena prošlo u tom periodu dok ste Vi
23 posmatrali sa mjesta na kojem ste se nalazili?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Pa prošlo je sigurno par sati, tako, do jedno jedan sat.

2 P: Za vrijeme dok ste Vi posmatrali ta zbivanja, da li ste i u jednom
3 trenutku vidjeli da pripadnici JNA intervenišu i sprječavaju neka od tih
4 ubistava i drugih događaja koje ste nam opisali?

5 O: Nisam primijetio ništa što bi na to ukazivalo.

6 P: Da li su oni bili u sličnom položaju kao i Vi i mogli da vide šta se
7 dešava u Zvorniku?

8 O: Bili su 100% upoznati sa svim što se dešava u Zvorniku, i oni su i
9 pripremili ta dešavanja.

10 G. GROOME: [simultani prevod] Nemam više pitanja za ovog svjedoka.

11 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, sad ste Vi na redu
12 da unakrsno ispitujete svjedoka. Imajte na umu da je dio svjedočenja bio na
13 privatnoj sjednici i ako želite da o tome postavljate pitanja, moramo preći na
14 privatnu sjednicu.

15 OPTUŽENI: Ja bih išao redom, gospodine May, po svjedočenju ovoga svedoka,
16 mada sam ja juče razumeo da je delimično ova zatvorena sednica bila zato što
17 nije radio uređaj za promenu glasa. Da li sve što je išlo...

18 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Ne, to nije bio razlog. Dakle, sve što je
19 bilo na privatnoj sjednici mora se unakrsno ispitivati na privatnoj sjednici.

20 OPTUŽENI: Pa, dobro, onda ću morati da ga pitam prvo o ovom početku
21 svjedočenja, pošto mi je prilično ovako nejasno, nejasni su mi razlozi, motivi i
22 celo to ponašanje koje opisuje svedok.

23 Ako je obavezno da to bude na privatnoj (...), pitaću ga...

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Ne. Ako želite da idete hronološki,
2 možete početi tako što ćete ga pitati o događajima koje je opisivao jutros, a
3 onda će vjerovatno doći trenutak kada ćemo morati preći na privatnu sjednicu.

4 OPTUŽENI: Dobro, gospodine May, možete kako god hoćete. Ovo su stvari
5 koje, pretpostavljam, mogu da idu na javnoj sednici, jer objasnili ste razloge
6 privatne (...) malim brojem ljudi, a ovo se ne odnosi na mali broj ljudi.

7 Unakrsno ispituje g. Milošević:

8 P: Vi ste bili, koliko vidim iz ovih podataka, član rukovodstva u
9 Zvorniku, je li tako?

10 O: Tačno je.

11 G. GROOME: [simultani prevod] Prigovor! Taj dokument je uveden pod
12 pečatom - dokument o prošlosti svjedoka.

13 OPTUŽENI: Pa ja nisam precizirao njegovu funkciju, gospodine May.

14 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da, izvolite, nastavite.

15 G. MILOŠEVIĆ:

16 P: Da li to znači, s obzirom da ste Vi bili član rukovodstva u vreme
17 koje opisujete, da ste bili i član Stranke demokratske akcije? Je li tako?

18 O: Nisam bio član Stranke demokratske akcije nikad.

19 P: Da li je predsednik opštine bio član Stranke demokratske akcije i
20 rukovodilac Stranke demokratske akcije?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Jeste, bio je član Stranke demokratske akcije i član Izvršnog odbora
2 Stranke demokratske akcije.P: Vi ste objasnili, pomenuli ste ime Branka Grujića,
3 da je bio predsednik Srpske demokratske stranke u Zvorniku.

4 O: Tačno.

5 P: A ko je bio predsednik Stranke demokratske akcije u Zvorniku?

6 O: Asim Juzbašić, dr Asim Juzbašić.

7 P: Da li je on imao /?kakve/ aktivnosti, pošto ste opisali da je Grujić
8 rekao da Muslimani iskorišćavaju Srbe, u nekom svom govoru? Je li tako?

9 O: Tačno.

10 P: A gde je Grujić održao taj govor?

11 O: Održao je u sali za sjednice Skupštine opštine
12 Zvornik, veliki Zvornik.

13 P: Tvrdite da je Grujić, koji je bio, pretpostavljam, onda i odbornik
14 opštine Zvornik jer je bio član i predsednik SDS-a i posle izbora. Je li tako?
15 Je li on bio odbornik opštine Zvornik?

16 O: Pa, vidio sam ga na svim tim skupštinama; vjerovatno je bio odbornik
17 opštine Zvornik.

18 P: Dakle govorio je na sednici skupštine opštine.

19 O: Tačno.

20 P: A je li samo Grujić govorio na sednici skupštine opštine koju
21 opisujete ili je i ovaj vaš predsednik isto tako govorio na istoj toj sednici
22 skupštine opštine?

23

24

25

26

27

28

29

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 O: Govorio je, ali o sasvim drugoj temi.

2 P: Hoćete da kažete da niko od vas prisutnih ništa nije komentarisao to
3 što je Grujić rekao kako Muslimani iskorišćavaju Srbe?

4 O: Komentarisao sam ja.

5 P: /nečujno/ govorili onda?

6 O: Jesam.

7 P: A jeste li onda zauzeli neki stav o tome? To je, kako shvatam, bila
8 polemika na sednici, redovnoj sednici skupštine opštine; je li tako?

9 O: Tačno.

10 P: I kakav je stav bio skupštine opštine o toj vašoj političkoj polemici
11 ko koga iskorišćava?

12 O: Nije zauzet nikakav stav, nikakav u formi zaključka.

13 P: Dobro, predsedavao je, pretpostavljam, predsednik opštine.

14 O: Jeste.

15 P: Predsednik opštine Zvornik je bio Musliman?

16 O: Tačno.

17 P: Nije tajna njegovo ime, je li tako?

18 O: To ostavljam Sudu da odluči. A poznato je ko je bio predsednik.
19 Možete /?ako hoćete/ reći.

20 P: /nečujno/ napisano u podacima, ne mora da bude poznato...

21 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Prevodioci imaju problema, ne čuju Vas,
22 gospodine Miloševiću. Molim Vas da govorite jasnije.

23 OPTUŽENI: Imaju problem?

24 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Sekretar mi je objasnio da je problem u
25
26
27
28
29
30

1 mikrofonima. Izvolite, nastavite. Potrudićemo se što više možemo, ali pokušajte
2 bar da pravite pauzu između pitanja i odgovora. To bi nam pomoglo.

3 OPTUŽENI: Moj mikrofon s vremena na vreme se ugasi sam od sebe, bez
4 ikakve moje radnje i onda Vi mene ne čujete, odnosno onda ne čuju prevodioci.

5 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Ne. Niste Vi za to krivi, ne.

6 OPTUŽENI: [simultani prevod] Sada je uključen.

7 G. MILOŠEVIĆ:

8 P: Vi ste u skupštini opštine uglavnom imali predstavnike SDA i SDS-a,
9 je li tako, posle tih izbora?

10 O: Jeste.

11 P: Je li bilo i nestranačkih funkcionera u opštini, koji nisu pripadali
12 nijednoj stranci?

13 O: Pa ja sam bio funkcioner koji nije pripadao nijednoj stranci.

14 P: Je li bilo još sličnih primera?

15 O: Nije, nije da je meni poznato.

16 P: Dobro, Vi ste ovde izneli, evo, još vidim na ovom kompjuterskom
17 monitoru spisak... neku tabelu i spisak lica koja se nalaze na toj tabeli.
18 Gospodin Groome je rekao da je to nekakav dokument. Ja sam iz Vaše izjave
19 shvatio da su to njihovi službenici napravili tabelu lica koje ste Vi pomenuli u
20 svom iskazu i da je ta tabela napravljena, odnosno taj spisak napravljen zbirno
21 sa imenima lica koje ste Vi pominjali u svom iskazu. Je li tako?

22 O: Tačno.

23 P: Dakle, to ne predstavlja nikakav dokument, već spisak lica koje ste
24 Vi pominjali.

25

26

27

28

29

30

1 O: Jeste.

2 P: Recite mi sad, molim Vas, Vi govorite o tome da su stvarane paralelne
3 strukture.

4 O: Da.

5 P: Iz onoga šta sam razabrao iz Vašeg svedočenja, pretpostavljam da ćete
6 se složiti da je važno događaje situirati u određeno vreme. Je li tako?

7 O: Tako je.

8 (redigovano)

9 (redigovano)

10 (redigovano)

11 (redigovano)

12 (redigovano)

13 (redigovano)

14 (redigovano)

15 (redigovano)

16 (redigovano)

17 (redigovano)

18 (redigovano)

19 (redigovano)

20 (redigovano)

21 (redigovano)

22 (redigovano)

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Tako je.

2 G. GROOME: [simultani prevod] Prigovor! Molim da se identitet učesnika
3 ovog sastanka pominje na privatnoj sjednici.

4 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Mislim da to nije bilo ranije na
5 privatnoj sjednici, ali možda bi, iz predostrožnosti, bilo pametno da pređemo na
6 privatnu sjednicu.

7 Da li želite da postavljate još pitanja u vezi sa tim?

8 OPTUŽENI: Gospodine May, ja sam uzео i odvojio svoje zabeleške koje sam
9 pravio na javnoj sednici, a koje na privatnoj. Ovo o ručku je bilo na javnoj
10 sednici.

11 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Znam, potpuno ste u pravu, ali ako ćemo
12 govoriti o učesnicima, možda bismo mogli da pređemo na privatnu sjednicu.

13 G. GROOME: [simultani prevod] Časni Sude, mi smo pogriješili i ja sam
14 kasnije tražio da se ta imena izbace iz transkripta.

15 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da, to je izbačeno. Ja ne želim Vas da
16 kritikujem, gospodine Miloševiću, nije Vaša greška, ali ako želite da
17 postavljate još pitanja o učesnicima na tom sastanku, treba da pređemo na
18 privatnu sjednicu.

19 OPTUŽENI: Dobro. Neću da postavljам o imenima.

20 G. MILOŠEVIĆ:

21 P: Shvatam da je to...

22 SUDIJA MAY: [simultani prevod] U redu.

23 G. MILOŠEVIĆ:

24 P: ... jedan, kako bih rekao, uobičajeni način kad dođe jedan gost u
25 opštinu, da najviši predstavnici opštine budu prisutni na tom ručku. Je li tako?
26
27
28
29
30

- 1 O: Tako je.
- 2 P: I to je bila praksa, pretpostavljam, i ranije.
- 3 O: Tačno.
- 4 P: Bez obzira da li je došao neki general ili je došao neki ministar ili
5 je došao neki direktor nekog preduzeća koje ima poslovne odnose bilo iz kojeg
6 dela Jugoslavije, otprilike je to bio manir u kome se komuniciralo u Zvorniku;
7 je li tako?
- 8 O: Tačno.
- 9 P: Kad je bio taj ručak?
- 10 O: Bio je u onoj sedmici koja je bila ispred sedmice napada na Zvornik.
11 Ne znam, stvarno ne znam tačan datum, ali mislim jedno... krajem marta, možda
12 30. marta, 31. marta, 1. aprila.
- 13 P: Dobro. Vi ste ovde rekli da...
- 14 PREVODILAC: Mikrofon!
- 15 G. MILOŠEVIĆ:
- 16 P: ... je napad na Zvornik bio 8. aprila.
- 17 O: Jeste.
- 18 P: To je znači jedno nedelju dana pre napada na Zvornik?
- 19 O: Jeste.
- 20 P: E, dajmo sada da samo poređamo neka vremena i da Vam postavim neka
21 pitanja u vezi s tim.
- 22 O: Izvolite.
- 23 P: General je, koliko sam shvatio, održavao jednu prijatnu atmosferu na
24 ručku, a inače je rekao da je zadatak vojske da štiti narod.
- 25 O: Jeste.
- 26 P: Je li tako?
- 27 O: Tačno.
- 28
- 29
- 30

1 P: Vi ste rekli da je krizni štab vaš formiran 5. aprila; je li tačno?
2 O: 6. aprila.
3 P: Molim?
4 O: 6. aprila sam rekao.
5 P: 6. aprila. Vrlo dobro. 6. aprila. Je li 6. april datum kada je
6 priznata nezavisnost Bosne i Hercegovine?
7 O: Stvarno ne znam te detalje, ali mislim da nije.
8 P: To je vrlo poznat detalj jer je Bosna i Hercegovina priznata tačno na
9 dan 6. aprila, dan kada je Hitler bombardovao Beograd 1941. godine. I to je vrlo
10 poznat podatak. Vi kao funkcioner verovatno ga morate znati.
11 O: Ne ni... Znao sam da je to u to vrijeme, ali nisam znao da je to
12 tačan... taj 6. april.
13 P: Možete mi verovati na reč, a to ima u... to ima u dokumentima. Dakle,
14 6. aprila priznaje se nezavisnost Bosne i Hercegovine na osnovu referenduma na
15 kome Srbi nisu učestvovali. Je li Vam to poznato?
16 O: Poznato je da je referendum organizovan i znam da su... poznato mi je
17 da su Srbi opstruirali taj referendum.
18 P: Vrlo dobro. Je li Vama, kao funkcioneru, poznato bilo da je u Bosni i
19 Hercegovini bilo pravilo da se poštuje i uvažava stav sva tri naroda, i Srba, i
20 Hrvata, i Muslimana?
21 O: Poznato mi je.
22 P: Pa da li Vam je poznato da je taj referendum bio nelegalan jer je
23
24
25
26
27
28
29
30

1 kompletno srpski narod, kao konstitutivni narod koji živi u Bosni i Hercegovini
2 odbio da učestvuje...

3 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Ne, ne. Mislim da se udaljavamo od
4 svjedočenja ovog svjedoka, koje se odnosi na Zvornik i bilo je vrlo konkretno.
5 Ovo zvuči kao politički ili ustavni argument i to nije nešto čime treba da se
6 bavi ovaj svjedok. Vi možete da izvodite dokaze u vezi s tim u dogledno vrijeme,
7 a sada se bavite svjedočenjem ovog svjedoka.

8 OPTUŽENI: Gospodine May, utoliko je apsurdnije meni izvoditi svedoke
9 koji svedoče o nekim događajima iz građanskog rata u susednoj državi, a ne
10 dozvoliti da se povežu s političkim događajima i objašnjenjima koja iz toga
11 slede.

12 G. MILOŠEVIĆ:

13 P: Dakle, 6. aprila...

14 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Vi ćete imati priliku da izvedete svoje
15 dokaze, ali ovo svjedočenje se odnosi na događaje u Zvorniku i to je
16 svjedočenje, to su dokazi koji su izvedeni protiv Vas. I nemojte uzalud da
17 trošite vrijeme, bavite se tim svjedočenjem. Molim Vas idite dalje.

18 OPTUŽENI: Dobro. Dobro, gospodine May. Samo ja upravo na ovom svedoku
19 hoću da pokažem da se tačno, kako bi se reklo, u dan poklapaju aktivnosti o
20 kojima svedok svedoči sa jedne svoje pozicije, naravno. Dakle, 6. aprila se
21 formira Krizni štab Skupštine opštine Zvornik, to tvrdi svedok i ja...

22 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Vi ga možete pitati zašto je osnovano,
23 naravno. To možete da pitate.

24

25

26

27

28

29

30

1 OPTUŽENI: Pa ja mogu da ga pitam, gospodine May, kad mi ne bi bilo nešto
2 jasno, ali nemam potrebe sad da ga pitam da mi kaže da je 10.25h jer imam sat
3 iznad njegove glave. Prema tome, ako je 6. aprila priznata Bosna i Hercegovina
4 na osnovu nelegalnog referenduma, krizni štab je formiran upravo da bi se
5 sprovodila takva nelegalna odluka, a Srbi se pobunili...

6 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Ono što Vi tvrdite ovom svjedoku je da je
7 krizni štab osnovan da bi se sprovodila ilegalna aktivnost? Je li to ono što Vi
8 tvrdite?

9 OPTUŽENI: Pa kompletna secesija Bosne i Hercegovine je bila ilegalna...

10 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Ne. Ne bavimo se time. Ono što Vi tvrdite
11 ovom svjedoku je ono što se dešavalo u Zvorniku 6. aprila. Izgleda da Vi tvrdite
12 da je krizni štab osnovan sa određenom svrhom. A ja pokušavam da saznam šta Vi
13 kažete, sa kakvom je svrhom osnovan.

14 OPTUŽENI: Dobro.

15 G. MILOŠEVIĆ:

16 P: Je li krizni štab osnovan zato što je nastala kriza?

17 O: To pitate mene?

18 P: Da-da, Vas. Što ste osnovali krizni štab? Je li nastala kriza pa ste
19 osnovali krizni štab?

20 O: Ne. Osnovali smo... Kriza je mala riječ. Osnovali smo krizni štab jer
21 je bilo jasno da se sprema napad na opštinu Zvornik i osnovali smo ga sa ciljem
22 da se taj napad izbjegne po svaku cijenu.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Dobro...

2 OPTUŽENI: Ja se izvinjavam, zaboravio sam broj ovog svedoka; nekako ga
3 nemam upisanog.

4 SVEDOK: B je dovoljno.

5 G. GROOME: [simultani prevod] To je B-1237.

6 SUDIJA MAY: /prevod engleskog transkripta: "1237, da."/

7 OPTUŽENI: U redu je, 1237.

8 G. MILOŠEVIĆ:

9 P: Dobro, gospodine 1237, ovo smo konstatovali, dakle kad ste napravili
10 krizni štab, 6. dakle aprila. A što je bila kriza 6. aprila?

11 O: Pa Srbi su se povukli. Uopšte nije bilo Srba u Zvorniku, topovi i
12 tenkovi su bili raspoređeni na tačkama koje sam pomenuo.

13 P: /?Doći ćemo na/ topove i tenkove. A recite mi, molim Vas, pošto Vi
14 kažete da su Srbi izašli iz svih opštinskih struktura Zvornika, je li tako.

15 O: Tačno.

16 P: Pa, što su izašli oni iz tih opštinskih struktura baš tada?

17 O: A oni su počeli sa opstrukcijom rada već krajem 1991. godine, a
18 izašli su... nisu... smatrali su da ne trebaju više da žive zajedno sa
19 Muslimanima, i da rade.

20 P: /?Da li je/ to objašnjenje, gospodine 1237, ili je objašnjenje da ne
21 prihvataju tu tako proklamovanu državu koja je bez njihove saglasnosti
22 uspostavljena?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Oni su iz svih opštinskih struktura istupili prije međunarodnog
2 priznanja Bosne i Hercegovine.

3 P: Ali referendum je održan, kao što se sećate, kada?

4 O: Ne sjećam se kada je održan tačno.

5 P: Vrlo dobro. Ajmo da pogledamo još neke... da bi štedeli vreme, neke
6 detalje o kojima ste govorili. Govorili ste, uhapšena grupa arkanovaca u
7 Zvorniku, je li tako?

8 O: Jeste.

9 P: A gde su oni uhvaćeni u Zvorniku?

10 O: Uhvaćeni su na ulazu iz Karakaja u Zvornik, u dijelu Zvornika koji je
11 poznat kao Vidakova Njiva.

12 P: Dobro, a gde je Karakaj?

13 O: Karakaj je industrijska zona...

14 P: Zvornika, je li tako?

15 O: Zvornika, jeste.

16 P: Da. A rekli ste da su oni bili na putu za svoju, kako bih rekao, na
17 svoje zbornu mesto u hotelu "Jezero", je li tako?

18 O: Tačno, tako je, po njihovoj izjavi.

19 P: /nečujno/ objasnite je li hotel "Jezero" u Malom Zvorniku.

20 O: Jeste.

21 P: Pa šta će oni iz Srbije da idu na levu obalu Drine, da bi išli u
22 hotel "Jezero" na desnoj obali Drine?

23 O: Ne, ne, ne. Dolazili su iz Karakaja da bi prešli most u centru
24 Zvornika u Mali Zvornik.

25 P: Da li to znači da su ti ljudi bili meštani Zvornika?

26

27

28

29

30

- 1 O: Ne, ne, ne. Bili su Beograđani.
- 2 P: Beograđani?
- 3 O: Jeste.
- 4 P: Pa su Beograđani preko Zvornika s leve obale Drine se vraćali u
5 Srbiju na desnu obalu Drine u hotel "Jezero"?
- 6 O: Javili su se u Krizni štab u Karakaju i onda su dobili instrukciju da
7 se priključe jedinicama u Malom Zvorniku.
- 8 P: Kako su uopšte stigli u veliki Zvornik? Morali su da dođu preko Malog
9 Zvornika. A hotel "Jezero", gde kažete da im je zborna mesto, je u Malom
10 Zvorniku.
- 11 O: U Karakaj su prešli. Ne znam gdje su prešli u Karakaj, ali prvo su se
12 javili na zborna mjesto u Karakaju, gdje im je bilo rečeno da se jave. A Karakaj
13 je jedno 5-6 kilometara od Malog Zvornika... od grada Malog Zvornika, pa su onda
14 iz Karakaja krenuli za Mali Zvornik i umjesto da pređu Novi most, produžili su
15 da pređu most u centru Zvornika, koji je jedno dva kilometra udaljen od hotela
16 "Jezero" Mali Zvornik.
- 17 P: Samo govorim o različitim teritorijama. Karakaj je u Bosni i
18 Hercegovini, a Mali Zvornik u Srbiji. Oni su, kažete, došli iz Beograda, pa su
19 išli preko Zvornika u Bosni i Hercegovini, da se vrate u Srbiju, u Mali Zvornik.
20 To Vi tvrdite.
- 21 O: Tako su rekli u svojoj izjavi, da su preko Karakaja...
- 22 P: Dobro, dobro. Vrlo dobro. I imali su, kažete, neke noževe i žice za
23 davljenje. Je li poznat neki slučaj da je neko udavljen žicom u tom kraju? Je li
24 imate ijedan zabeležen slučaj da je neko žicom davljen u tom kraju?
- 25 O: Pa to je sasvim poznato da je... kakvi su strašni zločini vršeni u
26 tom kraju i...
- 27
- 28
- 29
- 30

1 P: Ja ne ulazim u to da li su izvršeni neki zločini, mnogi su zločini
2 izvršeni širom Bosne i Hercegovine, ali je suština pitanja ko je te zločine
3 izvršio.

4 O: To će Sud dokazati, nadam se.

5 P: A ovde Vi svedočite o tome...

6 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da. Sada je, u stvari, vrijeme za pauzu.
7 Sada ćemo napraviti pauzu na 20 minuta.

8 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

9 ... Početak pauze u 10.31h

10 ... Sednica nastavljena u 10.55h

11 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] /?Ustanite, molim./

12 Izvolite sestti.

13 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Miloševiću.

14 OPTUŽENI: Rekli su mi da ovaj drugi mikrofoni trebalo bi da radi
15 normalno.

16 G. MILOŠEVIĆ:

17 P: Vi govorite o Teritorijalnoj odbrani u priličnom delu Vašeg
18 svdočenja i u Vašoj izjavi. Recite mi da li Vam je, s obzirom na saznanja koja
19 Vi imate očigledno o svemu tome, poznata odluka Predsedništva SFRJ doneta još
20 1986. godine kojom su komande armija pretvorene u ove komande vojnih oblasti,
21 pod čije se komande stavljaju i Teritorijalne odbrane na njihovom području.

22 O: Pa u principu mi ti detalji nisu poznati, mada znam strukturu
23 komandovanja.

24 P: Da li znate da su komande Teritorijalne odbrane bile pod komandom
25 Predsedništva SFRJ?

26 O: Poznato mi je to. Pod komandom JNA... JNA i Teritorijalne odbrane su
27 bile zajedno... formirale su zajedno Oružane snage koje su bile pod komandom

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 Predsjedništva, to mi je poznato.

2 P: To je, dakle, poznato - u sklopu koncepta opštenarodne odbrane,
3 predstavljale su sastavni deo odbrambenog sistema SFRJ, je li tako?

4 O: Tačno.

5 P: Dobro. A sad mi recite da li se sećate naredbe Predsedništva SFRJ od
6 29. maja 1990. godine, da se sve oružje iz skladišta Teritorijalne odbrane mora
7 prebaciti u skladišta JNA.

8 O: Poznata mi je ta naredba.

9 P: Da li Vam je poznato da je ta naredba izdata upravo sa ciljem da
10 oružje ne dospe u ruke bilo kojih ljudi koji su mogli biti spremni da oružje
11 kojim raspolažu upotrebe protiv JNA?

12 O: Ne slažem se sa Vašim zaključkom.

13 P: Zašto je ova naredba bila izdata?

14 O: Kasniji su događaji pokazali da je ta naredba izdata da to oružje ne
15 bi dospjelo u ruke onih koji nisu Srbi.

16 P: Na čemu zasnivate takvu jednu konstataciju?

17 O: Zasnivam na odluci koja je uslijedila neposredno pred rat, jedno
18 mjesec dana pred rat, na odluci komandanta okružnog Štaba Teritorijalne odbrane
19 u Tuzli pukovnika Milojkovića da oružje Teritorijalne odbrane podijeli dvjema
20 opštinama u okrugu Tuzla, opštinama Šekovići i opštini Lopare. To su opštine sa
21 isključivo srpskim stanovništvom.

22 P: Na osnovu toga zasnivate to. A recite mi...

23 O: I na osnovu...

24 P: A kakvo je bilo raspoloženje muslimanskog stanovništva zvorničkog
25 kraja prema JNA?

26

27

28

29

30

1 O: Pa ja mogu da govorim samo u svoje ime i u ime ljudi koje sam
2 poznavao. Na žalost, do zadnjeg momenta sam vjerovao u ono što su nas naučili -
3 da je JNA oružana snaga svih naroda i narodnosti. Međutim, nije se pokazalo da
4 je tako.

5 P: Recite mi da li su se Muslimani odazivali na pozive JNA za
6 mobilizaciju, na šta su bili obavezni kao vojni obveznici države kojoj su u to
7 vreme još uvek pripadali.

8 O: Ja stvarno mogu govoriti samo o Teritorijalnoj odbrani, a ta
9 mobilizacija građana za potrebe JNA je stvar opštinskog sekretarijata za narodnu
10 odbranu. To je drugi resor i druga funkcija.

11 P: Ne možete da...

12 O: Ne mogu...

13 P: ... objašnjavate. Dobro. A da li je tačno da je vršena inspekcija
14 oružja koje se nalazilo u skladištu JNA i da su tu inspekciju vršili jedan
15 oficir JNA i jedan funkcioner zborničke opštine koji je bio Musliman?

16 O: Tačno je.

17 P: A zbog čega je vršena inspekcija oružja?

18 O: Pa da vidimo da li to oružje, koje je plaćeno parama stanovnika
19 opštine Zvornik, zaista stoji još na mjestu koje je kao takvo označeno.

20 P: A recite mi da li je to upravo činjeno da bi se utvrdilo da ništa od
21 oružja nije nestalo ili dospelo u ruke neovlašćenih lica ili ekstremista bilo
22 koje nacionalnosti.

23 O: Pa to je bila jednostavno kontrola, rutinska kontrola oružja i
24 rutinska kontrola onoga što tvrdi JNA.

25

26

27

28

29

30

1 P: A recite mi otkad su inspekcije oružja počele da se vrše jednom
2 nedeljno.

3 O: Pa početkom 1992. godine, na zahtjev predsjednika Pašića.

4 P: U Vašoj izjavi na drugoj strani, u četvrtom pasusu, dajete jednu
5 prilično, rekao bih, radikalnu izjavu, da su pripadnici SDS-a bili agresivni,
6 zli i da su mrzili sve što nije srpsko. Jeste tako izjavili?

7 O: Jesam.

8 P: Da li ste, dajući takvu izjavu, mislili na sve njih ili na sve Srbe
9 ili na sve pripadnike SDS-a ili na pojedince neke u SDS-u?

10 O: Mislio sam na diskusije SDS-a koje sam ja čuo i vidio svojim očima.

11 P: Vi ste ovde citirali jednu diskusiju SDS-a koja ne govori ni o kakvoj
12 mržnji, nego govori o nekom iskorišćavanju, koliko sam shvatio; to ste citirali.

13 O: Jeste.

14 P: Da li imate neku još, kako bih rekao, činjenicu ili argument za
15 ovakvu Vašu tvrdnju da su mrzili sve što nije srpsko?

16 O: Pa po njihovom ponašanju u samom gradu Zvorniku. Mogli su da
17 parkiraju i parkiravali su auto gdje god su htjeli; niko nije smio protestovati,
18 čak ni policija. Počeli su da ubijaju Muslimane, otvoreno zagovarajući da je
19 Zvornik srpski i da će biti srpski.

20 P: Počeli oni da ubijaju...

21 PREVODILAC: Prevodioci mole svedoka da priđe malo bliže mikrofonu.

22 G. MILOŠEVIĆ:

23 P: ... Muslimane? Kako to nema u Vašoj izjavi, da je neko počeo da ubija
24 Muslimane?

25

26

27

28

29

30

1 O: Molim Vas ponovite pitanje.

2 P: Pa kažem, kako to nema u Vašoj izjavi da je neko počeo da ubija
3 Muslimane u Zvorniku i kako oni tvrde da je Zvornik srpski i tako dalje?

4 O: Pa nije me o tome niko ništa pitao.

5 P: Nisu Vas pitali o tome. A dobro, Vi kažete da je SDS imala podršku
6 Srpske akademije nauka, jugoslovenske Službe državne bezbednosti i Generalštaba
7 JNA. Je li to tvrdite?

8 O: Tvrdim.

9 P: Dobro, možete li da mi kažete kada, gde, na koji način su ove
10 institucije ili službe izrazile svoju podršku SDS-u?

11 O: Sjećam se jedne izjave na televiziji... na sarajevskoj televiziji
12 generala... tadašnjeg komandanta Generalštaba JNA generala Adžića koji je
13 decidno rekao: "Jugoslovenska narodna armija će štititi interese srpskog
14 naroda." A šta su interesi srpskog naroda određivala je SDS.

15 P: Vi ste to nešto pogrešno spojili. Kad je to rekao general Adžić i u
16 kojoj prilici i povezano sa kakvim događajem? Da li imate u vidu neki kontekst
17 toga?

18 O: Pa to je bila jedna njegova izjava na televiziji, ne sjećam se kojom
19 prilikom i kojom... i tačan datum, ali znam da je rekao da će srpsk... da će
20 Jugoslovenska narodna armija štititi interese srpskog naroda, glasno i jasno. Na
21 žalost, nisam znao da će te me to pitati, a mogao sam vjerovatno nabaviti i
22 tačan datum emitovanja i čak možda i snimke.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: General Adžić je bio poznat kao ličnost koja se zalagala za očuvanje
2 Jugoslavije i za ravnopravnost svih jugoslovenskih naroda; valjda Vam je to
3 poznato.

4 O: Nije mi to poznato i ne vjerujem u to.

5 P: Da li Vi razlikujete solidarnost sa narodom koji je bio ugrožen - u
6 ovom slučaju srpski narod - od podrške nekoj stranci?

7 O: To je Vaše mišljenje i mislim da nije tačno da je bilo ko ugrožen bio
8 u Bosni i Hercegovini.

9 P: Dobro, ali Vi na strani 7, u prvom pasusu, kažete da je bilo jasno da
10 lokalni Srbi nisu znali da se priprema rat. Je li tako ili ne?

11 O: Ma nije znalo to rukovodstvo, ali najekstremniji dio je znao.
12 Ivanović i Mijatović nisu znali da će Zvornik biti napadnut i da će /?u gardu/
13 biti urađeno ono što je urađeno. To je moje mišljenje. Inače ne bi pristali da
14 podijelimo opštinu Zvornik i da se vratimo normalnom životu.

15 P: Onda mi objasnite šta Vi u stvari tvrdite. Da li su lokalni Srbi bili
16 agresivni i zli ljudi koji su sprovodili planove Srpske akademije nauka i
17 jugoslovenske Službe državne bezbednosti, ovo što Vi kažete, i JNA, ili uopšte
18 nisu znali?

19 O: Najekstremniji dio je znao, a mislim da Ivanović i Mijatović nisu
20 znali.

21 P: Dobro, na to ćemo doći kasnije, pošto tu imam neke stvari koje su
22 bile na zatvorenoj sednici, a ne bih hteo da idemo na zatvorenu sednicu. Recite

23
24
25
26
27
28
29
30

1 mi, molim Vas, Vi na drugoj strani, u šestom pasusu Vaše izjave navodite da su
2 rukovodeća mesta u Zvorniku držali Srbi i da su kao i u ostalim mestima
3 Jugoslavije, kako Vi kažete, bili privilegovani. Jeste tako izjavili?

4 O: Jesam.

5 P: Dobro, recite mi ko je od početka i u vreme svih ovih sukoba bio
6 predsednik opštine Zvornik.

7 O: Bio je Musliman, izabran na izborima.

8 P: Ko je bio načelnik policije u Zvorniku?

9 O: Bio je Musliman.

10 P: Ko je bio komandant Teritorijalne odbrane u Zvorniku?

11 O: Bio je Musliman.

12 P: Pa dobro, pošto ovo protivureči ovoj Vašoj izjavi, dakle sami ste
13 potvrdili, a kažete da su Srbi u bivšoj Jugoslaviji bili privilegovani, navedite
14 mi bar jedan, kako bih rekao, osnov, sa koga tvrdite da su Srbi imali nekakva
15 veća ili šira prava od ostalih jugoslovenskih naroda?

16 O: 80% direktorskih mjesta u Zvorniku su na direktorskim mjestima bili
17 su Srbi. 80% od stambenog fonda, društvenog stambenog fonda koristili su Srbi.
18 To je ovako jedna ogromna, ogromna ekonomska privilegovanost.

19 P: Dobro, ko ih je postavio na ta mesta? Jesu oni sami sebe postavili
20 ili je u opštini Zvornik, gde ste sami ovde rekli da je 60% bilo muslimanskog
21 stanovništva, 38% srpskog i 2% ostalog? To sam zabeležio u ovoj... u Vašem ovom
22 delu javnog svedočenja. Kako su to Srbi se domogli tih mesta u sistemu u kome je

23

24

25

26

27

28

29

30

1 bilo samoupravljanje, u kome su se donosile odluke na način koji Vam je vrlo
2 poznat i tako dalje?

3 O: Imalo ozbiljniju funkciju - i Vama je to sigurno poznato - niko nije
4 mogao dobiti bez odluke posebne opštinske komisije koja je bila pod nadzorom
5 opštinskog komiteta SKJ, i dalje...

6 P: /?Pa zar/ Muslimani nisu bili u tom istom opštinskom komitetu SKJ?

7 O: Na žalost, u čitavom periodu posle rata -i o tom periodu ja govorim,
8 ne govorim o periodu posle izbora i izbijanja sukoba - glavnu riječ su imali
9 uvijek Srbi u opštinskom komitetu Saveza komunista Jugoslavije i u Službi
10 državne bezbjednosti. To su, ovako, bile dvije institucije koje su uglavnom bile
11 najuticajniiji kreatori kadrovske politike.

12 P: Dobro, jeste maločas potvrdili da je i predsednik opštine, i načelnik
13 policije, i komandant TO, da su sve to bili Muslimani?

14 O: Poslije izbora.

15 P: A da li je vama Muslimanima neko u ovoj bivšoj državi, u SFRJ,
16 zabranjivao da ispovedate svoju religiju, da se školujete, da budete poznati
17 umetnici, sportisti, oficiri, sudije, predsednici Predsedništva Jugoslavije i
18 tako dalje?

19 O: Nije niko zabranjivao.

20 P: Da li je za vreme te bivše zajedničke države možda srušene neka
21 džamija ili je možda za vreme postojanja te Jugoslavije izgrađeno više islamskih

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 verskih objekata nego za pet vekova turske vladavine na tim prostorima? Je li
2 tako bilo?

3 O: Pa ne znam je li bilo tačno tako, ali znam da su se džamije nesmetano
4 mogle graditi.

5 P: Da li je tačno da je upravo u toj i takvoj bivšoj Jugoslaviji, da su
6 Muslimani stekli pravo da se izjašnjavaju kao muslimanska nacija, po prvi put u
7 svojoj istoriji?

8 O: Tačno je to, Ustav 1974., mislim.

9 P: Da li je istina da su u SFRJ Muslimani imali svoje predstavnike u
10 svim najvišim državnim vojnim organima, da su u svakom pogledu ravnopravno
11 učestvovali u društvenom i svakom političkom i drugom životu SFRJ?

12 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Mi zaista ne možemo da gubimo vreme na
13 ovo. Ovo su sve istorijska pitanja. Nije na ovom svedoku da se on osvrće na ovo;
14 on nije tokom svog svedočenja ništa o ovome spomenuo. A Vaše vreme se mora
15 ograničiti i ne sme se gubiti na periferna pitanja. Gospodine Miloševiću, imate
16 još jedan sat; toliko Vam je ostalo. To je duže nego što je imalo Tužilaštvo,
17 ali morate se baviti relevantnim pitanjima koja se tiču ovog svedoka, a ne
18 uopštenim stvarima.

19 OPTUŽENI: Gospodine May, ovaj svedok je svedočio 2 sata i 35 minuta, po
20 mom računu. Ja sam ga pre ove pauze pitao 25 minuta, pa budite ljubazni i
21 izračunajte koliko ja još imam vremena.

22 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Ne. Mi smo Vam već rekli sat vremena.
23 Tužilaštvo ga je ispitivalo sat i 40 minuta, a Vi imate malo duže.

24

25

26

27

28

29

30

1 OPTUŽENI: To ima u transkriptu, pa možete proveriti.

2 G. MILOŠEVIĆ:

3 P: Dobro, recite mi, molim Vas, u periodu o kome govorite, dakle početak
4 januara 1992. godine, šta je bila jedina legalna i na zakonu i Ustavu zasnovana
5 vojna organizacija?

6 O: Bila je Jugoslovenska narodna armija i Teritorijalna odbrana.

7 P: Da li je JNA imala svoje jedinice i kasarne na celoj teritoriji
8 Jugoslavije?

9 O: Pa ne. Tada je već bila izašla iz Slovenije i vodili su se sukobi u
10 Hrvatskoj.

11 P: Dobro, da li je bio neki prestup ili je bilo kakve zabrane da neka
12 jedinica JNA boravi u Zvorniku?

13 O: Nisu mi poznati ti pravni detalji.

14 P: Vi ste govorili o jedinici koja je prelocirana iz Jastrebarskog u
15 Hrvatskoj na područje Zvornika i obeležili neke tačke gde je bio raspored snaga
16 te jedinice koja je tamo prelocirana, je li tako?

17 O: Tako je.

18 P: I tu jedinicu nazivate nekom vojnom grupom, je li tako?

19 O: To je bila oklopno-mehanizovana brigada iz Jastrebarskog; to su bili
20 dijelovi te brigade.

21 P: Na strani 3, u prvom pasusu, međutim, Vi kažete da su u pitanju bili
22 pripadnici rezervnog sastava JNA, je li tako?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Oni su se pojavili posle novogodišnjih praznika 1992. godine.

2 P: Dobro, jeste i Vi bili pripadnik rezervnog sastava JNA?

3 O: Nisam. Ja sam bio pripadnik TO.

4 P: Vi u Vašoj izjavi kažete kako su ih svakodnevno obilazili oficiri JNA
5 i da je između JNA i rezervista postojala jaka veza. Pa zar ti rezervisti nisu
6 pripadnici JNA?

7 PREVODILAC: Molim Vas da se približite mikrofonu - prevodioci mole
8 svedoka.

9 SVEDOK: To su bili rezervisti koji su mobilisani uglavnom... ne uglavnom
10 nego 100 posto od dijelova opštine Zvornik koji su nastanjeni srpskim
11 stanovništvom. Bili su svi Srbi.

12 G. MILOŠEVIĆ:

13 P: A recite mi je li to posledica činjenice da se Muslimani nisu
14 odazivali već tada, na osnovu političkog stava rukovodstva Stranke demokratske
15 akcije, na vojne pozive.

16 O: Nije.

17 P: Da li Vam je poznato nešto u vezi sa mobilizacijom muslimanske
18 milicije u Zvorniku i ko je naredio mobilizaciju muslimanske milicije u
19 Zvorniku?

20 O: Nije mi o tome ništa poznato.

21 P: A je li Vam poznato nešto o aktivnosti, u vezi s tim, predsednika
22 opštine i poverenika SDA Abdulaha Pašića i Nedžada Pabića, kasnije komandanta 1.
23 podrinjske brigade Armije Bosne i Hercegovine?

24 O: Nije mi ništa poznato o tome.

25 P: Ništa Vam to nije poznato?

26 O: Nije. Čak prvi put čujem to ime pored predsjednika Pašića.

27 P: Dobro, a recite mi da li ste Vi ispoštovali naređenje, koje je 4.
28 aprila 1992. godine - dakle dok je BiH još uvek bila u sastavu SFRJ - izdao

29

30

1 Alija Izetbegović, da se izvrši mobilizacija TO, milicije i Civilne zaštite.

2 O: Nikad nisam čuo za to naređenje.

3 P: Niste čuli?

4 O: Ne.

5 P: Da li Vam je poznato da je 12. aprila Izetbegović naredio sveopšti
6 napad na kasarne JNA u BiH?

7 O: Nije mi poznato.

8 P: Nije vam poznato. A dobro, na strani 3, u trećem pasusu, navodite
9 neke aktivnosti JNA na tom području, kažete da je svaki most u Zvorniku
10 osigurala nekim svojim oruđem JNA i da je bilo nekoliko tenkova u okolini
11 Šekovića gde su živeli isključivo Srbi, tako kažete.

12 O: Jeste.

13 P: Dobro, je li armija rasporedila svoje jedinice na prostoru na kome je
14 bila locirana ta jedinica koja je došla iz Jastrebarskog i prelocirana na
15 područje opštine Zvornik?

16 O: Pa uglavnom je prelocirala, dislocirala svoje snage kako bi se
17 opština Zvornik našla u okruženju.

18 P: Da li je Vama poznato, s obzirom na sve poslove koje ste radili, da
19 je JNA obezbeđivala komunikacije, mostove i tako dalje, da ona nije vršila tu
20 nikakvu blokadu već obezbeđenje tih objekata? Ona nije vršila policijske
21 poslove, kontrole prolaza tih mostova i tako dalje, već samo obezbeđivala
22 mostove od mogućih diverzija, napada ili nečega sličnog što se moglo u to vreme
23 očekivati. Je li tako ili nije?

24 O: Nije tako. U mirnodopskim uslovima nema nikakvih potreba za
25 aktivnostima Jugoslovenske narodne armije koje su vršene u to vrijeme na

26

27

28

29

30

1 teritoriji opštine Zvornik.

2 P: Dobro, od koga onda pokušava JNA da sačuva mostove ili, na primer, da
3 sačuva Šekoviće i tako dalje, od koga ako ne preti baš nikakva opasnost? Zašto
4 obezbeđuje te objekte? /?Radi vežbe ili nekog drugog razloga?/ Iz kog drugog
5 razloga?

6 O: Da bi zauzela što povoljnije pozicije kako bi mogla u jednom momentu
7 napasti Zvornik.

8 P: Ja iz ovoga šta ste Vi opisali shvatam da Vi govorite o sukobu u
9 samom Zvorniku i pominjete paravojne formacije. Nije mi poznato da je JNA napala
10 Zvornik.

11 O: JNA je izvela artiljerijsko bombardovanje zajedno sa jedinicama
12 Teritorijalne odbrane i na taj način pripremila opštinu Zvornik za ono što je
13 poslije uslijedilo.

14 P: Dobro, da li Vam je poznato ko je Sead Hadžić?

15 O: Poznato mi je ko je Sead Hadžić.

16 P: Da li Vam je poznato da je upravo po izveštajima vaše bezbednosti iz
17 Zvornika, koji datiraju od jeseni 1991. godine, upravo se to lice bavilo
18 ilegalnim naoružavanjem zvorničkih Muslimana?

19 O: Nije mi o tome ništa poznato.

20 P: Dobro, ako Vam to nije poznato, je li Vam poznato da su to isto
21 radili u Kamenici Šaban Redžić i Esad Haskić?

22 O: Nije.

23 P: Ni to Vam nije poznato?

24 O: Ne. Svoju funkciju sam obavljao pošteno, časno i nastojeći da budem
25 što više nestranački orijentisan, do zadnjeg dana.

26 P: Pa to Vas ne sprečava da budete informisani o onome što neko drugi
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 radi, što je nelegalno ili što može izazvati sukobe, nego naprotiv - obavezuje
2 da to znate. Je li tako ili ne?

3 O: Obavezuje, međutim nisam ništa znao o tim aktivnostima koje Vi
4 spominjete.

5 P: To je interesantno, jer Vi na funkciji u Zvorniku niste znali ništa o
6 tim aktivnostima, a ja kao predsednik druge države, susedne, treba da znam o tim
7 aktivnostima. Je li tako?

8 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Samo komentar... to je samo komentar i
9 nije na svedoku da odgovori na ovo.

10 OPTUŽENI: Dobro, dobro. Dobro, gospodine May.

11 G. MILOŠEVIĆ:

12 P: A dobro, da li Vam je poznato da je vrlo značajnu ulogu u
13 naoružavanju i vojnom organizovanju upravo zvorničkih Muslimana imao kapetan
14 Hajrudin Mešić, bivši komandir stanice milicije u Ugljeviku?

15 O: Nije mi to poznato.

16 P: Vrlo dobro. A recite mi, molim Vas, za pukovnika Tačića kažete da je
17 bio veoma sposoban oficir jer je uspeo da se povuče sa čitavom svojom jedinicom,
18 netaknutom opremom i tako dalje iz Jastrebarskog i rasporedi tamo gde mu je
19 određeno. Da li ovo Vaše opažanje govori o intenzitetu napada na JNA u
20 Hrvatskoj?

21 O: Nisam mislio na intenzitet napada nego znao sam da je već... da su
22 tamo bili otvoreni sukobi i napadi na kasarne JNA.

23 P: Vi kažete na trećoj strani, u četvrtom pasusu, da se pukovnik Tačić
24 često interesovao za objekte koje je Teritorijalna odbrana Zvornika imala u

25

26

27

28

29

30

1 Drinjači i tražio da dozvolite da se koristi tim objektima za potrebe smeštaja
2 vojnika, je li tako?

3 O: Tako je.

4 P: Pa dobro, ako je on tražio, koji je prelociran tu, da mu omogućite da
5 se daju ti objekti, ako je on oficir nekakve agresorske JNA, zar nije
6 jednostavno mogao da zauzme te objekte, nego od vas traži dozvolu da može da
7 koristi te objekte i tako dalje?

8 O: Je li to pitanje, konstatacija ili... Ne shvatam.

9 P: Pitanje je očigledno - što Vas moli za dozvolu, ako Vi kažete da on
10 tamo upotrebljava silu protiv vas?

11 O: Pa da bi stvorio neku iluziju kod nas da JNA želi pregovarati na neki
12 legalan način, zaposjesti ono što misli da treba da zaposjedne.

13 P: Znači to Vam je objašnjenje. A recite mi, molim Vas, na četvrtoj
14 strani, u drugom pasusu izjave, navodite da su u toku prve nedelje aprila 1992.
15 škole bile zatvorene, da su zatvorene prodavnice čiji su vlasnici bili Srbi, i
16 da su uglavnom Srbi napustili Zvornik, to kažete.

17 O: Tačno.

18 P: Je li tačno?

19 O: Tačno, tačno.

20 P: Pa dobro, s obzirom da sami tvrdite da se zatvaraju srpske
21 prodavnice, da srpsko stanovništvo napušta grad, objasnite mi od koga su to Srbi
22 ugroženi da su morali da napuštaju svoja imanja, radna mesta, da se evakuišu iz
23 grada.

24 O: Dobili su takve informacije od strank... pisane informacije od
25 Stranke demokratske akcije /sic/, a tu... a taj paranoidni osjećaj o

26

27

28

29

30

1 ugroženosti, o nekonstitutivnosti stvorile su im one institucije koje sam ja
2 pomenuo u svom svjedočenju.

3 P: Mislite dao im Generalštab i Srpska akademija nauka, te institucije
4 im davale te... ta uputstva?

5 O: Ne, ne, ne. Uputstva su dobili putem Stranke demokratske akcije...
6 stranke... stranke... Srpske demokratske stranke.

7 P: Pa dobro, jeste videli... Vi kažete pismena uputstva dobijali, jeste
8 videli Vi neko takvo pismeno uputstvo?

9 O: Nisam vidio, ali sam posle mog... za vrijeme mog boravka u Tuzli čuo.

10 P: Ali ste čuli za...

11 O: Jeste. Inače je neobjašnjivo kako su bili dobro organizovani i kako
12 su bili disciplinovani u izvođenju te naredbe. Bilo je...

13 P: Recite mi, molim Vas, da li su Srbi u Zvorniku to dobili poštom na
14 svoje kućne adrese ili je dostavljeno bilo na neki drugi način, sve to pismeno
15 naređenje, kako kažete, SDS-a da beže iz Zvornika.

16 O: Zamolio bih Vas da to pitate njih.

17 P: A ko je bio potpisnik tog uputstva?

18 O: To morate pitati njih.

19 P: Dobro, da li je možda u razlozima za evakuaciju Srba iz grada i to
20 što je još u januaru 1992. godine u Zvorniku formirana paravojna jedinica pod
21 nazivom *Džamijski golubovi*, koje je predvodio poznati zvornički kriminalac
22 Midhat Grakić? Je li tako ili nije?

23 O: Nije mi o tome ništa poznato.

24 P: Dakle Vi na poslu na kome ste radili ništa ne znate o formiranju te
25 jedinice pod ovim kriminalcem Midhatom Grakićem?

26 O: Ništa ne znam i prvi put čujem to ime.

27 P: Da li Vam je poznato da je u to vreme na širem području Zvornika
28 formirana muslimanska paravojna jedinica pod nazivom *Kobre* kojima je komandovao

29

30

1 čovek koji se zove Suljo, koji je pre rata radio kao nastavnik u selu Sapna, pa
2 se pretpostavlja da je reč o Sulejmanu Terziću? Je li tako ili nije?

3 O: Nije mi ništa o tome poznato.

4 P: Je li Vam poznato da je ovom jedinicom od oktobra 1992. godine
5 komandovao Šemsudin Muminović sa nadimkom Kobra, kasnije komandant Zvorničke
6 brigade Armije Bosne i Hercegovine?

7 O: Nije mi poznato.

8 P: Ni za njega niste čuli?

9 O: Čuo sam za njega, ali nisam... nije mi poznata jedinica kojom je
10 komandovao.

11 P: Da li ste čuli za događaj iz marta 1992. godine koji je takođe
12 izazvao veliko uznemirenje među Srbima kada je bez ikakvog povoda u zaseoku
13 Šahmani uhapšeno pet srpskih mladića koje je saslušavao izvesni Avdija Omerović?

14 O: Nije mi ništa poznato o tom slučaju.

15 P: Molim Vas da se vratimo na ona četiri arkanovca u Mercedesu. Vi
16 kažete: "Uhapsila ih naša policija." - ja citiram Vas. Je li tako?

17 O: Tako je.

18 P: Ko je ta "naša policija" koju Vi zovete naša policija?

19 O: Policija koja je ostala u zgradi.

20 P: Hoćete da kažete muslimanska policija?

21 O: Policija koja nije napustila zvanični SUP opštine Zvornik.

22 P: Dobro, je li Vi na taj način potvrđujete da je ta Vaša policija
23 postavljala kontrolne punktove, kontrolisala i hapsila ljude?

24

25

26

27

28

29

30

- 1 O: To nisam rekao, niti tvrdim.
- 2 P: Vi ste opisali upravo takve radnje.
- 3 O: To je bio policajac koji je bio na dužnosti u tom momentu, na tom
4 mjestu i potpomognut je grupom građana. Građani su se u to vrijeme već
5 organizovali, vrlo naivno i vrlo nepovezano; svako je branio svoju avliju i
6 svoje dvorište.
- 7 P: Dobro, jesu građani su bili naoružani?
- 8 O: Nisu.
- 9 P: Znači, samo je policajac bio naoružan, a ovi što su branili svoje
10 avlije, kako Vi kažete, su bili bez oružja?
- 11 O: Bez oružja, 100%.
- 12 P: I onda su tako nenaoružani građani uhapsili ova četiri zlikovca, kako
13 Vi kažete, sa noževima, žicama, pištoljima i tako dalje?
- 14 O: Tačno.
- 15 P: A nije li to u stvari bilo - to što kažete o tom organizovanju
16 građana i što nazivate organizovanje građana - u stvari bilo ono što ima
17 adekvatniji naziv paravojne formacije?
- 18 O: Nije. Jer o paravojnoj formaciji se može govoriti tek ako je
19 naoružana i ako je ustrojena po određenoj strukturi. Ovdje o tome nije bilo
20 riječi. Bili su to samo...
- 21 P: Koliko ste imali tih kontrolnih punktova kao što je taj na kome ste
22 uhapsili ovu četvoricu?
- 23 O: Kolko je meni poznato, više ni jednog.
- 24 P: Samo jedan, je li?
- 25 O: Ni za taj ja nisam znao da je postavljen.
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

- 1 P: Za taj jedan ste saznali tek kad je imao neki efekat, je li tako?
- 2 O: Saznao sam kada su privedena ta grupa od četiri arkanovca.
- 3 P: A da li dozvoljavate da nije mogao biti samo baš taj jedan kontrolni
4 punkt?
- 5 O: U samom gradu i široj regiji grada koji je bio naseljen muslimanskim
6 stanovništvom sigurno nije bio više nijedan punkt.
- 7 P: A recite mi da li su građani Zvornika srpske nacionalnosti mogli
8 da... i smeli da prolaze pored tih vaših barikada?
- 9 O: A nije ni bilo barikada, mogli su da prolaze normalno.
- 10 P: Pa dobro, kontrolnih punktova.
- 11 O: Smjeli su da prolaze. To je bio kontrolni punkt koji... To je bila
12 grupa građana koja je jednostavno kad padne mrak gledala ko prolazi i ko dolazi.
- 13 P: A recite mi, kažete da su te četiri uhapšene osobe odvedene u stanicu
14 i da su podvrgnute ispitivanju, je li tako.
- 15 O: Pa nije to bilo ispitivanje; jednostavno su sami počeli da pričaju,
16 taj najmlađi, najmanji među njima.
- 17 P: Pa dobro, nisu sami sebi počeli da pričaju. Ko ih je ispitivao?
- 18 O: Onaj ko je se nalazio u tom momentu na dežurstvu ispred kriznog
19 štaba. Bio je prisutan Fehim Kujundžić, Izet Kujundžić i bio sam prisutan ja, i
20 bio je policajac koji ih je doveo zajedno sa tom grupom građana.
- 21 P: Pa dobro pošto su, kako Vi tvrdite, oni vama svašta tu priznali, jesu
22 oni bili podvrgnuti nekom maltretiranju, mučenju i tako dalje?
- 23 O: Nisu.
- 24 P: Pa kažete na strani 4, u četvrtom pasusu, da su ti mladići imali oko
25 dvadesetak godina, snažni, dobro građeni - Vas citiram - da su izgledali
26
27
28
29
30

1 zastrašujuće, je li tako?

2 O: Jeste.

3 P: A već u sledećoj rečenici kažete da je jedan od njih bio veoma mršav,
4 da je visok oko 165 santimetara, pa mi objasnite sad šta je tačno od ovoga šta
5 vi navodite.

6 O: Tačno je sve što sam naveo. Naročito je impresivno na mene djelovao
7 jedan koji je bio visok preko metar i 90, atletski građen, kratko ošišan,
8 zastrašujućeg, pretećeg izgleda, i jedan koji je bio isto tako, preko 185 visok,
9 plav, isto kratko ošišan i...

10 P: Dobro, ja Vas pitam za ovu kontradikciju koja mi nikako ne ide u neki
11 sklad sa snažni, dobro građeni i zastrašujući, da kažete mršav i visok 165
12 santimetara. A dobro, kažete, molim Vas, na istoj strani u pasusu 6, Vi kažete
13 da su te osobe veće kasnije puštene, a već u sledećoj rečenici da ih je
14 oslobodio jedan muslimanski policajac koji je i pobegao s njima. Pa mi recite,
15 jesu li oni pušteni ili pobegli. Ja samo citiram Vas ovde o ovome što Vi
16 govorite.

17 O: Taj policajac je otključao ćeliju u kojoj su oni bili smješteni,
18 odveo ih do hidroelektrane i zajedno s njima prešao hidroelektranu.

19 P: Pa kažete pobegao s njima. Znači oni nisu pušteni, nego pobegli.

20 O: Pa ja smatram, već kada se govori... kad je riječ o tom policajcu, da
21 je pobjegao jer je napustio teritoriju opštine kojoj je prijetio neposredni
22 napad.

23 P: A čekajte, je li taj policajac bio muslimanski policajac?

24 O: Jeste.

25 P: Pa, šta je onda muslimanski policajac mogao da zna i da očekuje da će
26
27
28
29
30

1 se događati kad je zajedno s ovima pobegao u Srbiju da se skloni?

2 O: Pa znao je da će Zvornik biti napadnut artiljerijskom vatrom, da je
3 okružen...

4 P: Vaš policajac je znao šta će da radi druga strana, a ne ono šta ćete
5 vi da radite, je li tako?

6 O: Pa mi nismo imali namjeru ništa da radimo, imali smo namjeru samo da
7 spasimo živu glavu.

8 P: A dobro, da li je tačno da su 4. aprila Muslimani u selu Sapni
9 napravili barikadu na putu Zvornik-Tuzla i zaprečili prolazak vozila JNA kada je
10 ubijen zastavnik JNA Mika Stanojević? Je li znate nešto o tome?

11 O: Da li Vi znate da je Mika Stanojević prethodno ubio jednog civila?

12 P: Ja ne znam, samo znam da je prilikom prolaska vozila na toj zasedi
13 ubijen taj zastavnik JNA.

14 O: Na žalost, Vaša izjava je netačna.

15 P: Je li nije ubijen?

16 O: Prethodno je on ubio jednog nenaoružanog civila. To su potvrdili
17 pripadnici JNA.

18 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da li možete potvrditi ili nam bar
19 ispričati šta se desilo u Sapni 4. aprila kada se tvrdi da je ovaj čovjek
20 ubijen? Možete li nam pomoći oko toga?

21 SVEDOK: Mogu vam pomoći. Jedna vojna kolona je, bez ikakve potrebe, samo
22 sa namjerom da isprovocira lokalno stanovništvo, se kretala putem za Sapnu, da
23 bi dalje, preko raskrsnice, nastavila u samo njima poznatom pravcu.

24 U Sapni su naišli na jedno mjesto gdje je održavano narodno veselje i,
25
26
27
28
29
30

1 normalno, zaustavljeni su. Jedan... civili su prišli kolima u kojima se nalazio
2 pomenuti zastavnik. On je izvadio pištolj i hladnokrvno, kao psa, ubio tog
3 civila, na što su ostali građani reagovali, normalno, napadajući vojnike,
4 otimajući puške i pucajući po koloni. O tome je postojala izjava vojske na
5 televiziji radio Sarajevo i radio Beograda gdje intervjuisani vojnici, ranjeni
6 vojnici koji su tada ležali u bolnici, decidno izjavljaju da je vatru prvi
7 otvorio pomenuti zastavnik.

8 G. MILOŠEVIĆ:

9 P: Dakle on je otvorio vatru jer su prolazili, čak ne znate ni u kom
10 pravcu su išli, i nenaoružani civili ga onda ubili. To je ono što Vi tvrdite?

11 O: Tvrdim da je on prvi otvorio vatru, da je ubio jednog građanina Sapne
12 i da je onda na njega pucano.

13 P: Dakle niko ih nije zaustavljao, niko ih nije napao, nego je on
14 hladnokrvno izvadio pištolj, ubio nekog u prolazu i tako stradao?

15 O: Pa morali su, to narodno veselje je u stvari igranje uz muziku gdje
16 se zapreči ponekad čitava livada i čitav put. Morali su... vjerovatno su
17 ocijenili da moraju... da trebaju da stanu. Niko ih nije zaustavljao, sigurno.

18 P: A je li bilo još ranjenih i poginulih tu?

19 O: Pored tog zastavnika, rekao sam da je ubijen još jedan Musliman i
20 bilo je ranjenih vojnika i građana, normalno.

21 P: Čime su izranjavljani ti vojnici? Jesu isto od strane golorukih
22 građana?

23 O: Izranjavani su vatrenim oružjem. A taj kraj je poznat po tome da su
24
25
26
27
28
29
30

1 stanovnici imali oružje lovačko i tako dalje. U to vrijeme već bilo je
2 uobičajeno da je ko god je mogao da kupi pušku, kupio je pušku.

3 P: Dobro, ajmo da raščistimo ovo pitanje. Vi tvrdite na području
4 Zvornika nije bilo nikakvih muslimanskih snaga. Je li Vi to tvrdite?

5 PREVODILAC: Mikrofon za gospodina Miloševića.

6 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Molim Vas ponovite pitanje.

7 G. MILOŠEVIĆ:

8 P: Da li Vi tvrdite da na području Zvornika nije bilo nikakvih
9 muslimanskih snaga? Pod muslimanske snage, kad kažem, podrazumevam naoružane
10 ljude, formirane u vojne formacije, odnosno paravojne formacije i tako dalje.

11 O: Nije bilo da je meni bilo poznato.

12 P: dobro, ja u vezi s tim moram da Vas pitam neke stvari na zatvorenoj
13 sednici, ali bih sad još uvek nastavio otvorenu.

14 Vi ste u jednom trenutku posle ovog događaja koji ste opisali na
15 zatvorenoj sednici, mislim toga susreta, razgovora i tako dalje, otišli u
16 stanicu javne bezbednosti u Zvorniku, je li tako?

17 O: Tako je.

18 P: Pa da li je u stanici javne bezbednosti postojao nekakav štab ili
19 nešto slično?

20 O: Pa već sam rekao da je to bio krizni štab formiran od viđenijih
21 građana opštine Zvornik.

22 P: Dobro, pošto, evo da kažem, izvesna osoba na rukovodećem mestu se
23 tada obratila ljudima i rekla "Zvornik će biti napadnut, međutim nećemo se
24 predati" - to su... citiram reči iz Vaše pisane izjave - kako je onda moguće ono

25

26

27

28

29

30

1 što izjavljujete već u sledećoj rečenici da niste znali da li postoji ikakav
2 organizovani otpor niti da ste imali bilo kakvo oružje?

3 O: Pa to je jednostavno tačno. I predsednik je dodao: "Neka se svako
4 spašava kako zna i umije."

5 P: Da li to onda ide sa ovim šta predhodno Vas citiram, kad kažem Vas,
6 iz izjave ove, pisane: "Bićemo napadnuti, ali nećemo se predati" i tako dalje?

7 O: Pa mislio je da nećemo dočekati sa ključevima i sa ružama... sa
8 ključevima od skupštine opštine Zvornik i sa ružama Arkana na mostu Filipa
9 Kljajića i jednostavno mu predati ključeve i sve pečate od opštine Zvornik - jer
10 je to Arkan u stvari zahtijevao.

11 P: Dobro, da li Vam je poznato da je jedan od meštana sela Divič, koji
12 je svedočio ovde, izjavio da je krizni štab tog sela dobio oružje upravo iz
13 Zvornika?

14 O: Nije mi poznato ništa o tome.

15 P: Dakle nije Vam poznato ni da ste imali oružje, a kamoli distribuirali
16 ga po okolnim selima. Ništa Vam od toga nije poznato?

17 O: Ništa mi to nije poznato.

18 P: Vi ste izjavili da je napad na Zvornik počeo oko 8.00 sati uveče i da
19 je na grad palo 200 granata. To piše u 7... u strani 7, u četvrtom pasusu.

20 O: Tačno.

21 P: I to je bilo, kako Vi kažete, 8. aprila.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

- 1 O: Jeste.
- 2 P: Pa po kojim to je položajima tukla ta artiljerija?
- 3 O: Tukla je po dijelovima grada Zvornik koji su naseljeni muslimanskim
4 stanovništvom: Vidakova Njiva, Bajr i Fetija, Zamlaz i Beksuja.
- 5 P: Dobro, recite mi, molim Vas, pošto Vi tako kažete da je se tuklo -
6 čak ste na pitanje gospodina Groomea rekli da je takvo naoružanje sve imala
7 Teritorijalna odbrana i tako dalje - granatirano, praktično, cele noći, kako Vi
8 tvrdite...
- 9 O: Tačno.
- 10 P: ... da li je Zvornik razrušen.
- 11 O: Pa muslimanske kuće su razrušene na ovim dijelovima koje sam
12 pobrojao, popaljene, zapaljene.
- 13 P: Je li bilo mrtvih i ranjenih u tom granatiranju?
- 14 O: Pa ja sam tada već napustio Zvornik i nisam više imao nikakvih
15 kontakata sa nekim kome su bili poznati ti podaci, tako da na to pitanje ne mogu
16 odgovoriti.
- 17 P: Dobro, ali ste odgovorili, na moje pitanje da li je Zvornik razrušen,
18 da je razrušen, je li tako?
- 19 O: Jeste, jeste.
- 20 P: Vrlo dobro. A znate li ko je dr Asim Juzbašić?
- 21 O: Znam.
- 22 P: On je bio poslanik u Skupštini Bosne i Hercegovine iz Zvornika, je li
23 tako?
- 24 O: Tačno.
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 P: A znate li ko je Izet Mehinagić?

2 O: Znam.

3 P: A da li Vam je poznato da su ova dvojica na konferenciji za štampu u
4 Tuzli 10. aprila 1992. godine - to je objavilo sarajevsko *Oslobođenje*, znači
5 sarajevske novine - izjavili da upravo dolaze iz Zvornika, da srpske snage imaju
6 dosta poginulih i ranjenih i da su muslimanske snage do njihovog odlaska imale
7 petnaestoricu ranjenih i jednog poginulog. To je izjava te dvojice uglednih
8 Zvorničana, kao što vidite, i člana Parlamenta, objavljena u sarajevskim
9 novinama, kao što znate, sarajevsko *Oslobođenje*?

10 O: Nisam vidio tu izjavu i ne želim je komentirati.

11 P: Ne želite da komentarišete, ali ovo što su oni rekli, da li možete da
12 mi odgovorite kojim naoružanjem ste otvarali vatru po srpskim položajima?

13 O: Uopšte mi nije poznato da je otvarana vatra po srpskim položajima jer
14 sam posle 8. aprila, do odlaska u Tuzlu, prestao biti i funkcioner i bilo...
15 imao bilo ko... prestao imati kontakt sa bilo kakvim organizovanim strukturama.

16 P: Dobro, prestali ste tada da imate kontakt sa bilo kakvim
17 organizovanim strukturama, a do tad ste imali organizovane strukture, je li
18 tako?

19 O: Krizni štab i opštinu... skupštinu opštine i predsjedništvo, odnosno
20 izvršni odbor pri Skupštini opštine Zvornik.

21 P: Gde ste Vi proveli tu noć?

22 O: Proveo sam tu noć na brdu iznad prvog mjesta.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Ko je sačinjavao grupu sa kojom ste sledećeg jutra se popeli i
2 osmatrali grad? Jeste to sa tog brda posmatrali grad?

3 O: To su sve ovaj... obronci Mlađevca. Na žalost, to nije bila nikakva
4 formirana grupa, jednostavno spontana grupa. Na žalost, svi su oni pobijeni u
5 kasnijim godinama.

6 P: Dobro, jeste bili u uniformama?

7 O: Nismo.

8 P: Bili ste u civilnom odelu?

9 O: U civilnom odijelu.

10 P: A jeste bili naoružani?

11 O: Ja sam imao samo službeni pištolj.

12 P: Pa dobro, koliko vidim iz Vaše izjave, nekolicina vas je imala
13 dvoglede.

14 O: Bio je jedan lovac koji je isto tako imao dvogled.

15 P: Pa recite mi koliko je to brdo udaljeno vazdušne linije od Zvornika.

16 O: Pa nije više od kilometar; u zavisnosti na kojoj se poziciji
17 nalazite, može biti i manje od 500 metara.

18 P: Dobro, znači Vi ste sa te daljine, sa tog mesta - koje, kažete, nije
19 bilo više udaljeno od kilometar - mogli da ustanovite da neko izvodi građane i
20 strelja, kao što ste maločas ovde opisali. Je li tako?

21 O: Tako je.

22 P: Čak ste mogli i da prepoznate sa daljine od jednog kilometra koga su
23 izveli i streljali; i to tvrdite, je li tako?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Prepoznao sam Sabita Bilalića i njegovog sina.

2 P: A dobro, da li možete da mi kažete ko je te ljude ubio?

3 O: Ubili su ljudi u maskirnim uniformama, koje sam ja noć... dan prije
4 vidio u hotelu "Jezero", Mali Zvornik.

5 P: Pitao Vas je gospodin Grum da li ste videli JNA da bilo šta
6 preduzima. Vi ste odgovorili ne, je li tako?

7 O: U tom momentu nisu ništa preduzimali, u smislu zaštite naroda.

8 P: Dobro, Vi tom momentu, kažete, niste videli. Pa je li Vi znate, a to
9 vam je rekao i ovaj general, da je uloga JNA da zaštititi narod?

10 O: Na žalost, nisu ništa radili na zaštiti muslimanskog naroda.

11 P: Odakle Vam ta informacija da oni nikog nisu zaštitili ili da nisu
12 nastojali da se smiri situacija u Zvorniku kad kažete da ste otišli odatle, da
13 ste odmah pobjegli odatle?

14 O: O događajima koji su uslijedili u samom Zvorniku, a o kojima sam ja
15 čuo kasnije u Tuzli, bilo je jasno da je narod, kao jagnjad, bio prepušten na
16 milost i nemilost paravojnim organizacijama, a da Jugoslovenska narodna armija
17 nije prstom mrdnula da bi ih zaštitila.

18 P: Dobro, Vi navodite da ste videli Arkanove ljude. Kako ste mogli sa te
19 daljine da im raspoznate oznake na uniformama i da ustanovite da su to ti ljudi?

20 O: Pa oni su bili ovaj... specifično naoružani, već sam rekao, sa
21 oficirskim čizmama, revolverima Magnum i automatskim naoružanjem i nosili su te

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 maske koje liče na skijaške kape.

2 P: Dobro, recite mi, molim Vas, Vi kažete da ste ih videli kako dva po
3 dva - na strani 8, u prvom pasusu - napreduju uglavnom dva po dva, sklanjaju se
4 iza kuća, je li tako.

5 O: Tačno.

6 P: Pa da li to znači da je na njih otvarana vatra i da su se zapravo u
7 gradu odvijale neke borbe?

8 O: Nije u gradu bilo nikakvih borbi. A to je jednostavno uobičajeni
9 način kretanja kad se ulazi i zauzima neko mjesto.

10 P: Dobro. Onda navodite da se dogodilo nešto u glavnoj ulici u Zvorniku,
11 dakle u centru grada. Kako ste mogli da vidite taj događaj preko svih tih kuća i
12 zgrada?

13 O: Pa vidio sam da vode grupu građana prema centru i da je se zatim
14 otvorila vatra kod DOZ-a.

15 P: Pa čekajte, jeste Vi mogli da vidite u centru grada da neko strelja
16 nekog građanina? Jeste Vi to videli svojim očima sa tog brda?

17 O: Nisam vidio u centru grada, međutim vidio sam u centru, koji sam ja
18 označio kao Zamlaz i koji je manje od jedan kilometar udaljen od mjesta u kojem
19 sam se ja nalazio. Kasnije izjave građana su potvrdile su potvrdile moje sumnje
20 i da je kod DOZ-a, znači na putu prema centru grada, izvršena likvidacija jedne
21 grupe od 10 građana.

22 P: To je tih 10 građana koje Vi tvrdite da ste videli, a sad kažete...

23 O: Ne, ne, ne.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: ... da ste kasnije ustanovili.

2 O: Ne, ne, ne. Vidio sam grupu građana kako je izvedena i streljana pred
3 prvom zgradom u Zvorniku, na ulazu iz Sarajeva, i vidio sam kako sa te iste
4 teritorije vode grupu građana iz privatnih...

5 P: Ko je to... ko je to uradio, samo mi to recite.

6 O: Pripadnici koji su imali maskirne uniforme i automatsko naoružanje.

7 P: I Vi ste među njima raspoznali znači upravo te paravojne formacije
8 koje ste predhodno videli, je li tako?

9 O: Jeste.

10 P: Dobro. Maločas govorite o tome da ste videli veliku grupu građana
11 kako preko mosta beži u Mali Zvornik, odnosno beži u Srbiju, je li tako?

12 O: Tako je.

13 P: Pa da li znate koliko je građana pobjeglo u Srbiju?

14 O: To su bili uglavnom žene i djeca, to je bila jedna kolona, tako. O
15 tačnom broju nije mi poznato.

16 P: Dobro, da li Vama je blizu pameti da ako neko smatra da mu pretili
17 neprijateljstvo, da mu pretili opasnost iz Srbije, valjda neće onda da beži u
18 Srbiju da se skloni?

19 O: Na žalost, mi to tada nismo znali i takve su dobili instrukcije od
20 tih paravojskih jedinica da idu u Mali Zvornik, gdje su organizovani prihvatni
21 punktovi i deportacija prema Mađarskoj i zapadnoj Evropi.

22 P: Pre svega, ne radi se ni o kakvoj deportaciji. A drugo, da li Vi
23 imate ikakav podatak da je bilo ko od izbeglica, ajde da ne kažemo iz Bosne i
24
25
26
27
28
29
30

1 Hercegovine, nego sada da kažemo iz Zvornika, bio maltretiran u Srbiji i da je
2 na bilo koji način diskriminisan u Srbiji?

3 O: Čuo sam... čuo sam da je bilo takvih događaja.

4 P: Čuli ste da je bilo takvih događaja?

5 O: I znam da je jedan građanin iz Zvornika, ubijen u opštini... na
6 teritoriji Mali Zvornik od strane paravojnih organizacija. Kriterijum je samo
7 bio jesi li Musliman ili nisi Musliman.

8 P: Hoćete da kažete da je u Srbiji neki Musliman ubijen?

9 O: Jeste.

10 P: A dobro, je li Vama poznato da se u Srbiju sklonilo preko 70.000
11 muslimanskih izbeglica iz Bosne i Hercegovine i da su svi tretirani kao i sve
12 druge izbeglice koji su se sklonili u Srbiju?

13 O: To morate pitati izbeglice koje su bile smještene u Sremskoj
14 Mitrovici u nekim privremenim kampovima.

15 P: Dobro. A dobro, recite mi, molim Vas, Vi ste rekli na strani 8, u
16 šestom pasusu, da su neki ljudi u Kuli organizovali otpor, a mi imamo ovde
17 podatak da je Krizni štab Kula Grada poručio Kriznom štabu mesta Divič, nemaju
18 čega da se plaše dok je Kula Grad u muslimanskim rukama, što je jedan svedok
19 ovde inače izjavio.

20 Dakle, ko je to bio zaposeo taj Kula Grad i kakva je to bila jedinica i
21 šta ste Vi to videli kad ste gledali kroz onaj dvogled, o čemu ste ranije
22 govorili na zatvorenoj sednici, pa neću da Vam preciziram pitanje?

23 O: Nije mi ništa poznato o tim jedinicama, o tim aktivnostima i o tim
24
25
26
27
28
29
30

1 štabovima. A kad sam posmatrao dvogledom, nisam ništa vidio.

2 P: Niste ništa videli, ali ste sagovorniku rekli da vidite tamo te
3 raspoređene snage *Zelenih beretki*, je li tako?

4 O: Da me je u tom momentu pitao da li vidim samog sebe tamo, rekao bih
5 mu da vidim jer mi je život visio o koncu.

6 P: Kakve svrhe uopšte ima taj razgovor ako tu na Kula Gradu nema
7 naoružane jedinice...

8 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Ne. Ukoliko želite da postavite pitanje
9 vezano za ono što se govorilo na privatnoj sednici, onda moramo da predemo na
10 privatnu sednicu. I samo da Vas podsetim, ostalo Vam je još 15 minuta, i ukoliko
11 ima pitanja koja želite da osporite u vezi onoga što je rečeno na privatnoj
12 sednici, onda to treba da uradite sada, zato što Vam nećemo dati dopunsko vreme
13 jer ste već jako puno vremena izgubili na detalje. Prema tome, na Vama je da
14 odlučite da li želite da unakrsno ispitajte o tome ili ne.

15 OPTUŽENI: Koliko ja, po Vašem računu, još imam vremena, gospodine May?

16 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Imate još 15 minuta.

17 OPTUŽENI: Znači samo do kraja ove sednice?

18 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da, da.

19 OPTUŽENI: Dobro, samo onda par pitanja ovde.

20 G. MILOŠEVIĆ:

21 P: Da li Vam je poznato da je muslimanskim snagama u Kula Gradu
22 komandovao Samir Nišović, takozvani Kapetan Almir?

23

24

25

26

27

28

29

30

- 1 O: Nije mi poznato.
- 2 P: Da li Vam je poznato da se jedinicama u Kula Gradu pridružila i grupa
3 od 100 boraca iz Kalesije i Živinica?
- 4 O: Ništa mi nije o tome poznato.
- 5 P: /nečujno/ Ćazim Huremović, Rehib Ibralić, Salih Malkić, Izet
6 Selimović, Zijad Smajić, Mumin Turić?
- 7 O: Nije mi ništa poznato o tome.
- 8 P: A jeste primetili da odgovarate da Vam ništa nije poznato i pre nego
9 što Vam postavim pitanje?
- 10 O: Razumio sam... razumio sam...
- 11 SUDIJA MAY: [simultani prevod] To je komentar. Vi ovde iznosite čitav
12 niz imena. Prema tome, šta on može da kaže ukoliko ih ne zna? Ukoliko želite da
13 pređemo na privatnu sednicu, onda to treba sad da uradimo.
- 14 G. MILOŠEVIĆ:
- 15 P: A recite mi, molim Vas, da li je tačno da je ta bitka oko Kule
16 trajala je sve do 26. aprila.
- 17 O: Nije mi poznato ništa o tome.
- 18 P: A dobro, da li Vam je poznato da je 9. maja izvršen napad na selo
19 Gornja Baljkovica, kada su muslimanske snage ubile veći broj srpskih civila?
- 20 O: Nije mi ništa poznato.
- 21 P: Ništa Vam nije poznato?
- 22 O: Nije.
- 23 P: A da li ste čuli za napad na srpsko selo Boškovići i za ljude koji su
24 tada ubijeni - ja ovde imam čak i njihov spisak, ali ne vredi da Vam ga čitam -
25 uključujući i žene? Je li Vam tu išta poznato?
- 26 O: Nije mi ništa poznato.
- 27
- 28
- 29
- 30

1 P: A jeste čuli Šemso Muminovića iz Kovačevića i Džemaila Spahića iz
2 Vitnice i Hajrudina Imešića zvanog Labud iz Teočaka?
3 O: Čuo sam za njih.
4 P: A je li znate da je zbog ovog zločina, koji sam Vam malopre pomenuo,
5 Šemso Muminović bio pohvaljen i da je 206. brigada muslimanske vojske, kojom je
6 komandovao, dobila naziv Viteška?
7 O: Nije mi...
8 P: Imate čak i spisak izvršilaca zločina u zvaničnim dokumentima.
9 O: Nije mi ništa poznato.
10 P: Ništa o tome ne znate?
11 O: Jeste.
12 P: A jeste čuli za napad na srpsko selo Rožanj u Zvorniku, 23. maja?
13 Isto tako imam spisak ljudi koji su ubijeni.
14 O: Nije mi ništa poznato.
15 P: Ništa ne znate i o učesnicima iz sela Jakići - Izet Išarac i Ramić
16 Alija i tako dalje?
17 O: Nikad nisam čuo ta imena.
18 P: Je li znate šta o zarobljavanju 38 seljaka srpskih u Kamenici?
19 O: Ne znam. Ne znam ništa.
20 P: Da li Vam je poznato da je nakon oslobođenja Kamenica vojnik Boro
21 Aćimović iz Zvornika u tamošnjoj muslimanskoj komandi pronašao dokument u kojem
22 se vidi...
23 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Ne, ne. Gubimo vreme. Gubimo vreme
24 navodeći sve ovo. Ostalo Vam je još 10 minuta.
25 G. MILOŠEVIĆ:
26 P: A dobro, je li tačno da su Vas gradske vlasti optuživale da
27
28
29
30

1 podržavate SDA i da neće dozvoliti da bilo šta uradite što bi stanovnike Tuzle
2 moglo dovesti u opasnost kad ste otišli u Tuzlu?

3 O: Tačno je.

4 P: A da li to znači da su i Muslimani Tuzle na Vas i SDA...

5 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Mislim da ćemo preći sada na privatnu
6 sednicu.

7 [Poluzatvorena sednica]

8 (redigovano)

9 (redigovano)

10 (redigovano)

11 (redigovano)

12 (redigovano)

13 (redigovano)

14 (redigovano)

15 (redigovano)

16 (redigovano)

17 (redigovano)

18 (redigovano)

19 (redigovano)

20 (redigovano)

21 (redigovano)

22 (redigovano)

23 (redigovano)

24 (redigovano)

25 (redigovano)

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Strane 20468-20475 redigovane. Poluzatvorena sednica.

1 (redigovano)
2 (redigovano)
3 (redigovano)
4 (redigovano)
5 (redigovano)
6 (redigovano)
7 (redigovano)
8 (redigovano)
9 (redigovano)
10 (redigovano)
11 (redigovano)
12 (redigovano)
13 (redigovano)
14 (redigovano)
15 (redigovano)
16 (redigovano)
17 (redigovano)
18 (redigovano)

[Otvorena sednica]

20 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.
21 Izvolite sjesti.
22 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Sada smo na javnoj sjednici.
23 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Tapušковиću.
24 G. TAPUŠKOVIĆ: Časne sudije, ja bih molio samo za ovo prvo pitanje, ovu
25 prvu temu, ako bi mogli da odemo na trenutak na zatvorenu sednicu.
26 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da. Otići ćemo na privatnu sjednicu.

[Poluzatvorena sednica]

28
29
30

1 (redigovano)
2 (redigovano)
3 (redigovano)
4 (redigovano)
5 (redigovano)
6 (redigovano)
7 (redigovano)
8 (redigovano)
9 (redigovano)
10 (redigovano)
11 (redigovano)

12 [Otvorena sednica]

13 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Sada smo na otvorenoj sednici.

14 G. TAPUŠKOVIĆ:

15 P: Ja Vas molim, gospodine svedoče, da mi objasnite ovo što je vezano za
16 dolazak JNA u februaru mesecu 1992. godine, kada je pukovnik Tačić uspeo da sa
17 svojom jedinicom potpuno netaknutom i nepovređenom se pojavi na području Vaše
18 opštine. Je li tako?

19 O: Pa mjesto Dubrave su opština Živinice, a kasnije se on dislocirao na
20 opštinu Zvornik.

21 P: On je došao u februaru mesecu?

22 O: Tačno.

23 P: Međutim, Vi ste juče, kada ste odgovarali na pitanja tužioca Groomea,
24 spomenuli sledeće: kada ste ulazili toga dana u Mali Zvornik da ste videli
25 priličan broj pripadnika JNA bijeljinskog garnizona, je li tako?

26

27

28

29

30

1 O: U Mali Zvornik?

2 P: Svejedno, bilo gde - da ste toga dana videli pripadnike bijeljinskog
3 garnizona.

4 O: Pa te jedinice rezervnog sastava su bile pod komandom bijeljinskog
5 garnizona.

6 P: E to... A da li su još uvek tada bile jedinice koje su došle u
7 februaru mesecu, kompletno te jedinice koje su bile stigle na taj prostor, pod
8 komandom onog oficira u februaru mesecu?

9 O: Jesu.

10 P: Hm. Vi niste rekli, tokom glavnog ispitivanja, da ste videli bilo
11 koga drugoga sem pripadnika bijeljinskog garnizona. Kako to objašnjavate? Da li
12 možete to da objasnite sudijama i zašto to, vezano za bijeljinski garnizon,
13 uopšte niste spominjali u onom svom prvom iskazu još u aprilu 1996. godine?

14 O: Pa vjerovatno me o tome niko ništa nije pitao. Na žalost, ja ne
15 razumijem Vaše pitanje. Šta treba da objasnim?

16 P: Molim Vas, Vi ste... Vi ste, uostalom, i na pitanje časnog sudije
17 Maya da li možete da nam kažete kako se zvala ta vojna jedinica...

18 O: Da.

19 P: ... Vi ste odgovorili onako kako ste odgovorili, ali ste u glavnom
20 ispitivanju spomenuli da ste videli pripadnike JNA bijeljinskog garnizona, što
21 ranije nikada niste spominjali.

22 O: Nije tačno. Pomoćnika... pomoćnika pukovnika koji je obnašao funkciju
23 komandanta tog bijeljinskog garnizona sam često viđao sa jedinicama
24 Teritorijalne odbrane, srpske Teritorijalne odbrane, koje su takođe bile u
25 sastavu bijeljinskog garnizona.

26 P: Vi ste u svojoj izjavi od aprila 1996. godine ovde govorili samo
27 pojedinačno o pojedinim licima koje ste videli, a niste uopšte spominjali da ste
28 videli, toga dana kada ste dolazili u Mali Zvornik, da ste uopšte videli

29

30

1 pripadnike JNA. Da li to možete da objasnite?

2 O: Pa vjerovatno tada niko to nije pitao.

3 P: Hvala. Takođe ste rekli da ste, kada ste ulazili u Mali Zvornik,
4 videli i priličan broj pripadnika MUP-a. Ni to niste rekli kada ste ispitivani u
5 aprilu 1996. godine.

6 O: Pa, vjerovatno me niko ništa o tome nije pitao.

7 P: Hvala. E sad, kad ste se vratili natrag - govorili ste već i
8 objasnili Sudu o onom sastanku i sve ono što ste rekli da ste se odlučivali na
9 to da se ipak nećete predati - da li ste Vi nakon toga otišli (redigovano)

10 O: Pa imam primjedbu - ovo je otvorena sjednica i ime moga mjesta se ne
11 smije spominjati.

12 P: O tome smo govorili potpuno javno - da je otišao svojoj kući.

13 O: U moje... u selo 1, u prvo selo.

14 SUDIJA MAY: [simultani prevod] To će se izbaciti iz transkripta. Ako
15 budete imali bilo kakvih daljih u vezi s tim, onda zatražite privatnu sjednicu.

16 G. TAPUŠKOVIĆ: Ja ne znam da li mogu da pitam koliko je to selo, to
17 selo, udaljeno od Zvornika.

18 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Kada je riječ o onome što je on vidio, on
19 je rekao da je bio udaljen oko jedan kilometar. Da li Vi u vezi s tim želite da
20 postavljate pitanja? On je rekao da je bio na brdu koje je udaljeno oko
21 kilometar.

22 G. TAPUŠKOVIĆ: Ne. Ja... Časni sudija May, ja želim prvo...

23 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Dajte da pređemo na privatnu sjednicu.

24 [Poluzatvorena sednica]

25 (redigovano)

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Strana 20480 redigovana. Poluzatvorena sednica.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Strana 20481 redigovana. Poluzatvorena sednica.

1 O(redigovano)
2 (redigovano)
3 (redigovano)
4 (redigovano)
5 (redigovano)
6 (redigovano)
7 (redigovano)

8 [Otvorena sednica]

9 GĐA SEKRETAR: [simultani prevod] Sada smo na javnoj sjednici.

10 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Svjedoče B-1237, ovim je završeno Vaše
11 svjedočenje. Hvala Vam što ste došli pred Međunarodni sud da svjedočite. Možete
12 se povući.

13 SVEDOK: Hvala.

14 [Svedok se povlači]

15 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Prije procesne rasprave želim da objavim
16 dvije odluke Vijeća. Prva se odnosi na izjavu gospodina Bećirovića. Izjava
17 gospodina Bećirovića je prihvatljiva po pravilu 92bis uz unakrsno ispitivanje.
18 To je kumulativna izjava, bavi se događajima u Bratuncu; o nekima od njih se već
19 govorilo. Izjava će biti prihvaćena u skladu sa pravilom, ali se svjedok mora
20 pojaviti zbog unakrsnog ispitivanja.

21 Druga odluka odnosi se na transkripte iz predmeta *Foča* i prihvatljivost
22 transkripata na osnovu pravila 92bis. Sve izjave, odnosno transkripti su
23 prihvatljivi u skladu sa pravilom. Sljedeći svjedoci moraju doći na unakrsno
24 ispitivanje: B-1015, B-1533, B-1680...

25 PREVODILAC: Ispravka prevodioca: 1618.

26
27
28
29
30

1 SUDIJA MAY: [nastavlja se prethodni prevod] ... B-1120 i B-1536.

2 Sudija Robinson se ne slaže sa sljedećom izjavom, ali je ona donesena
3 većinom, a odnosi se na sljedeće svjedoke, koji se prihvataju bez unakrsnog
4 ispitivanja, to su: B-1542, B-1543, B-1121, B-1537, B-1538, B-1540.

5 Razlozi ove odluke će biti dostavljeni u pismenom obliku.

6 Gospodine Nice, za sutra imamo jednog svedoka. Da li se predviđa da s
7 tim svjedokom možemo završiti.

8 G. NICE: [simultani prevod] Ne, imamo dva svjedoka.

9 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Moram da kažem, upravo smo sad dobili
10 uobičajenim kanalima još jednu izjavu. Želite da i to pogledamo?

11 G. GROOME: [simultani prevod] Mi se nadamo da ćemo početi i završiti sa
12 oba svjedoka.

13 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da vidimo kako ćemo onda napredovati.
14 Pitanje o kojem treba da raspravimo je podnesak Tužilaštva za dodjeljivanje
15 dodatnog vremena. Dobili smo vaš podnesak sa punim obrazloženjem, uključujući i
16 zapažanja *amicusa*. Danas smo dobili i izmijenjeni raspored tabelu (B).

17 Gospodine Nice, pomoglo bi nam, meni posebno, kada bih znao koji
18 svjedoci, odnosno koji raspored, koju tabelu sada koristite. Pretpostavljam, na
19 osnovu Vašeg podneska, da Vi tražite dozvolu da pozovete svjedoke iz rasporeda
20 jedan. To su svjedoci koji imaju prioritet.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. NICE: [simultani prevod] Dodatak (B), mislim da se tako zove.

2 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da, da, dodatak (B), tabela (B), da.

3 Izvinjavam se. 128 svjedoka, jedan manje-više, ali otprilike toliko je do sada
4 izvedeno i ukupno je bilo oko 119 dana. To je procjena, je li tako?

5 G. NICE: [simultani prevod] Najnovija verzija tog dokumenta - ja tražim
6 samo minut vaše pažnje - pokazuje 128 svjedoka koji treba da dođu. I takođe sam
7 promijenio format, sada su navedeni brojevi ispred svedoka, i takođe smo naveli
8 da li će se za njih tražiti da budu uvedeni po Pravilu 92bis. I tu je još jedna
9 kolona gdje su komentari, gdje pojednostavljujemo shvatanje svjedočenja tih
10 svjedoka.

11 Na ovom dokumentu brojevi će ostati isti kakvi jesu sve vrijeme, zbog
12 rasprave. Dakle brojevi po kojima se identifikuju svjedoci će ostati stalno
13 isti. Neki svjedoci su izbačeni iz spiska i biće kasnije, pogotovo ako su već
14 svjedočili ili su izbačeni iz drugog razloga, onda ćemo ih samo zasjeniti, ali
15 nećemo mijenjati redoslijed niti brojeve. Dokument je bitan da se vidi koliko je
16 još ostalo da se izvede dokaza i to je ono šta je označeno crno-bijelo na ovom
17 dokumentu.

18 Vi primećujete da postoji bitna razlika u broju procijenjenih sati za
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 svjedoke na ovoj verziji spiska, 479 sati, u odnosu na ono što je navedeno u
2 prethodnoj verziji ovog spiska od 17. aprila, i mislim da je tu rečeno 543 sata.
3 Ta izmijenjena procjena dolazi iz različitih razloga, između ostalog, zato što
4 su bila očekivanja da će se dio svjedoka moći uvesti po pravilu 92bis i time se
5 gubi barem onaj dio glavnog ispitivanja.

6 Dvije stvari koje želim da istaknem: neki svjedoci koji nisu dovoljno
7 označeni ovde, mi želimo da kažemo da smo ovim spiskom u okviru budžeta koji nam
8 je dozvoljen za broj svjedoka i vrijeme koje treba da potrošimo. Dakle broj od
9 128 svjedoka će se smanjiti za onaj broj svjedoka koji je već saslušan, tako
10 da... a to je riječ o 10 svjedoka. Prema tome, tu će biti 118 svjedoka. Do sada
11 je 51 svjedok saslušan u dijelu optužnice koji se odnosi na Bosnu i Hrvatsku. I
12 ako to dodamo na 118, onda dođemo do 169 svjedoka, a prvobitno smo predvidjeli
13 170 svjedoka, dakle mi smo u okviru onoga što je predviđeno kada je riječ o
14 broju svjedoka. Naravno, problem je s vremenom, prvobitne procjene vremena,
15 odnosno roka za izvođenje dokaza koje nam je dalo Vijeće.

16 Pored svjedoka koji su navedeni u dodatku (B), tu su i svi svjedoci koji
17 su identifikovani po pravilu 92bis u dodatku (D), i prvobitna odluka Vijeća je
18 bila da će ti svjedoci biti dodatni svjedocima koji su prvobitno navedeni kao
19 *viva voce* svjedoci.

20 Međutim, od tada je postala jasna praksa Vijeća i odluke koje Vijeće
21 donosi, i mi smo zahvalni za odluku koja je donesena u vezi sa predmetom *Foča*,

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 jer to nam daje upute kako da se dalje bavimo svjedocima po pravilu 92bis. U
2 ovom trenutku, po prvobitnom pravilu... prvobitnom rasporedu (D) od 17. aprila,
3 mi smo sugerisali da svjedoci po pravilu 92bis za Hrvatsku uzmu 14 dana, a za
4 Bosnu 18 dana.

5 To je zajedno... 18 plus 14 čini 32 dana, to je otprilike sedam do osam
6 nedelja ukoliko se radi četiri dana nedeljno. Mi ne želimo da potrošimo toliko
7 vremena baveći se mestom izvršenja zločina i nećemo da tražimo dopunsko vreme za
8 to.

9 U početku smo imali dosta razumna očekivanja da će veliki deo materijala
10 da uđe preko pravila 92bis. Mi se, naravno, ne žalimo, mi u potpunosti poštujemo
11 vašu odluku, ali samo želimo da kažemo da se situacija prilično promenila i da
12 smo sada usvojili jedan drugi sistem rada.

13 Što se tiče Bosne, Veće je upoznato sa tim da bez velikog... velike
14 količine materijala iz dodatka (B), bez obzira na to da li se ide po pravilu
15 92bis ili ne, već je prilično smanjen broj opština koje su navedene u optužnici
16 za Bosnu, prema tome znači da na ovaj ili na onaj način mi moramo da uvedemo
17 ovaj dokazni materijal. Ono šta se nadamo da ćemo moći da uradimo je da ćemo
18 moći da uskoro pregledamo ove spiskove, sa ciljem da se prilagodimo nalozima
19 Veća, ali isto tako bilo bi zgodno ukoliko bi optuženi ili njegovi saradnici
20 mogli da nam kažu svoj stav prema tome i da nam kažu kakvi će biti njihovi
21 argumenti za odbranu. To bi nama daleko olakšalo posao jer bi smo mi onda znali
22 koje svedoke možemo da skinemo sa spiska ili koje možemo da uvedemo preko

23

24

25

26

27

28

29

30

1 pravila 92bis i da onda možemo da procenimo otprilike da nam treba sat vremena
2 za svakog svedoka.

3 Na ovaj način nam se čini da bismo mogli da damo predlog Veću koje
4 svedoke koji svedoče o mestu izvršenja zločina možemo da obradimo po pravilu
5 92bis. To će, naravno, dodati određeno vreme na ono vreme koje je potrebno za
6 svedoke koji svedoče uživo, ali neće dodati previše vremena.

7 Prema tome, da odgovorim na Vaše pitanje, što se tiče svedoka koje ćemo
8 još pozvati, mogu li samo da kažem, pošto se radi o javnom podnesku, naš stav u
9 odnosu na dodatak (C)?

10 Svedoci koji su tamo navedeni su navedeni zbog određenih razloga. To su
11 svedoci za koje smo tek sada utvrdili da li su oni bitni za naš postupak. To su
12 svedoci koje želimo da pozovemo da ovde svedoče, i problem je jedino u tome što
13 nam Sudsko veće ovde ograničava vreme.

14 Moguće je, što se tiče dodatka (B), da ćemo mi pokušati da svedoke sa
15 jednog dodatka prebacimo na drugi dodatak, i uzimajući u obzir da je Veće i
16 ranije pozivalo svedoke da svedoče, bilo bi zgodno ukoliko bismo videli o kojim
17 temama bi Veće želelo da zna više, tako da bi to uticalo na našu odluku oko toga
18 koje ćemo svedoke mi pozvati. Nas bi interesovalo šta vi o tome imate da nam
19 kažete i šta vas od toga interesuje.

20 Časni Sude, znamo da nemamo baš previše vremena za proceduralna pitanja
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 i najčešće o ovome diskutujemo na kraju radnog dana, ne znam da li vi želite da
2 meni postavite neka pitanja.

3 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Da, dva pitanja. Prvo je da i dalje
4 postoji veliki broj neidentifikovanih svedoka. Mislim da ima 17 ili 18 na
5 prvobitnom spisku, ne znam koliko ih ima na novom spisku, dakle svedoka koji
6 nisu identifikovanim, a *amicusi* nam kažu da je vreme da nam se dostavi konačan
7 spisak. I morali bismo da razmotrimo mogućnost donošenja naloga po tom pitanju.

8 G. NICE: [simultani prevod] Časni Sude, neki od ovih svedoka su svedoci
9 po pravilu 70 i ja ću malo više o njima reći za koji trenutak. Drugi su svedoci
10 za koje tek treba da se uloži zahtev, a dok se taj zahtev ne uloži i ne odobri,
11 oni ne mogu biti stavljeni na ovaj novi spisak. I time zapravo pokrivamo pitanja
12 onih anonimnih svedoka.

13 Sad da se vratim na svedoke po pravilu 70. Kao što se verovatno sećate,
14 na osnovu onoga šta sam ja ranije rekao, časni Sude, bilo je nekih poteškoća u
15 odnosu na uslove pod kojima mogu da svedoče neki od svedoka koji svedoče po
16 pravilu 70. Bilo je jasno rečeno da oni koji imaju ovlašćenja nad tim svedocima,
17 dakle iz ustanova ili pravnih lica koja imaju ovlašćenja nad tim svedocima, da
18 ne možemo ići dalje ne otkrivajući identitet i stav Veću, tako da Veće može biti
19 obavешteno. Ja se nadam da ću ja dobiti kompletnu informaciju za otprilike dve
20 nedelje.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 I moraćemo da sačekamo dok se ne formuliše zahtev. Mi, naravno, možemo
2 da se potrudimo da što je moguće više imena stavimo na spisak, ali naravno,
3 ukoliko postoje neka nerešena pitanja, ukoliko postoji nešto što zabrinjava
4 svedoke, a što proističe iz nedavnih događaja ili konačnog sporazuma sa
5 svedocima da sarađuju i da svedoče, mi to ne možemo da rešimo dok ne bude
6 trenutak za to. Mi smo, dakle, identifikovali te svedoke i na putu smo da sa
7 njima sklopimo sporazum da oni zaista i svedoče, ali sve dok to ne bude konačno,
8 ne možemo vam otkriti njihov identitet.

9 Časni Sude, ja se nadam da vi nećete nama stavljati neka dopunska
10 ograničenja na izvođenje naših dokaza, mi smo već došli do ove faze u postupku i
11 jako puno smo vremena uštedeli, bar po našem skromnom mišljenju, i sada se
12 nalazimo u situaciji da imamo određeni broj svedoka koji se i dalje uklapa u
13 onaj prvobitni broj svedoka, da će nam to sve pomoći da potkrepimo naše navode,
14 pod uslovom da nam se odobri dopunsko vreme za svedoke po pravilu 92bis.

15 Po našem mišljenju, slažem se da ovde postoji izvesna nedoslednost...

16 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Ne, ja se ne slažem uopšte sa ovim što Vi
17 sada iznosite. Ovo je sasvim jasno. Možete da pozovete određeni broj svedoka i

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 da imate za to na raspolaganju određenu količinu vremena. To smo mi mislili kad
2 smo sročili onaj nalog i žao mi je što Vama to odmah nije bilo jasno.

3 G. NICE: [simultani prevod] Ali mi nikad nismo mogli sami da određujemo
4 koliko će vremena biti potrebno za svakog svedoka. Kao što Vi znate, časni Sude,
5 ja ću ovde biti apsolutno otvoren, ponekad ste davali nama jedan sat, jedan sat
6 optuženom i to je neizostavno dovodilo do toga da se maksimizira vreme koje se
7 dodeljuje optuženom.

8 Mi smo to videli i u drugim predmetima gde su optuženi imali svoje
9 braniocce koji su ih branili i da su i tada uspeali da maksimiziraju broj vremena
10 koji im je dat za unakrsno ispitivanje. I po našem mišljenju, ukoliko 170
11 svedoka, koliko smo imali, nije bio adekvatan broj svedoka, odnosno ukoliko je
12 bio adekvatan broj svedoka i ukoliko smo mi uradili sve što je bilo u našoj moći
13 da što je moguće brže ispitamo te svedoke, i mi smatramo da to i jesmo uradili,
14 onda sada ne bi bilo pravedno da nama se ograniči vreme koje nam stoji na
15 raspolaganju za potkrepljivanje ovih veoma važnih naših navoda. I Vi znate da
16 ukoliko počnemo da ovde izvodimo dokaze vezane za Srebrenicu i za Sarajevo, samo
17 da navedem dva primera, to su jako važni navodi i potrebno nam je adekvatno
18 vreme da to sve potkrepimo. I mislim da nije uredu da se nama ovde sad nameće

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 jedno vremensko ograničenje, odnosno da ovaj stav mora da se izmeni. I šteta je
2 da sve ovo ne može da se adekvatno rasvetliti zato što se nama nije dozvolilo
3 još samo malo vremena.

4 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Već godinu dana mi spominjemo rok koji
5 glasi 1. aprila. Prema tome, Tužilaštvo već godinu dana tačno zna kakav je stav
6 sudija i Vi ste znali za tačan datum još od jula prošle godine.

7 G. NICE: [simultani prevod] Jeste, i mi smo se prilično pridržavali
8 rokova za Kosovo i za Hrvatsku, ali optužnica po Bosni je mnogo, mnogo veći
9 predmet. Gospodin Groome me sada podseća da ono što se desilo u Zvorniku,
10 gledajući na stepen zločina koji je tamo počinjen, daleko nadmašuje ono što se
11 desilo u Hrvatskoj. Prema tome, to je jedan ogroman predmet i mi smo se
12 potrudili da izvršimo... da damo najrealniju moguću procenu. Možda smo se tu
13 preračunali, ali u ovom trenutku to ne možemo nikako drugačije da rešimo i po
14 našem skromnom mišljenju, mi smo bili veoma, veoma efikasni u smanjivanju broja
15 svedoka i materijala za Bosnu i mi sada ponovo ubrzavamo tempo. Ali ukoliko i
16 jesmo slabo, loše procenili koliko će nam vremena trebati, to je zbog toga što
17 sve ove naše navode koje smo mi imali po ovoj optužnici nije bilo lako dokazati.
18 I naravno, mi smo od početka bili upoznati sa vremenskim ograničenjem, ali teško
19 je bilo proceniti koliko će biti potrebno vremena za svakog svedoka. Naša

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 obaveza je da dokažemo sve tačke optužnice.

2 Mi smo smanjili navode za Bosnu u veoma značajnoj meri i u početku smo
3 iznosili navode za celokupnu Bosnu, ne samo za pojedine delove, i mi sada
4 tražimo od Veća da nam kaže da je to adekvatan način za postupanje u ovom
5 trenutku, u ovoj fazi suđenja, uzimajući u obzir vreme koje nam je preostalo,
6 tako što će to dovesti u vezu sa svedocima koji još moraju da se dovedu da
7 svedoče.

8 Isto tako mislim da treba istaći optuženom da i on isto tako ne može da
9 ima onoliko vremena za unakrsno ispitivanje koliko je do sada očekivao. Vi imate
10 sva ova ovlašćenja na raspolaganju i možete to da uradite, a da mi i dalje
11 budemo u situaciji da možemo da dokažemo sve naše navode.

12 Prema tome, to je suština onoga šta mi ovde tvrdimo. Mi smo ovo izneli u
13 raznim podnescima koje smo dostavili Veću. Jedan od razloga što smo napravili
14 ovaj spisak u dodatku (B) ovako sažetim je upravo taj, i ja ću sada tražiti da
15 se to poveća i da bude sveobuhvatnije, tako da biste Vi bili u situaciji da
16 možete da nam kažete za koje svedoke smatrate da je bitno da ih izvedemo, a za
17 koje smatramo da Vam neće biti od velike pomoći. Ovo je jedan dokument koji Vam
18 periodično dostavljamo da bismo Vam ukazali na to dokle smo stigli sa izvođenjem

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 dokaza i možda biste Vi mogli periodično da pregledate ovaj spisak i da nas
2 obavestite o tome koliku težinu nameravate da pripišete nekom konkretnom
3 svedoku. Tako da na taj način Veće koristi svoja ovlašćenja, na taj način da se
4 potruđi da suđenje bude što je moguće efikasnije, ali bez uspostavljanja ove
5 vremenske giljotine na nas jer nas time prisiljavate da izbacimo neke delove
6 koji bi vrlo lako mogli da budu veoma važni.

7 Što se tiče Srebrenice i Sarajeva, Veće će verovatno da se priseti da
8 smo mi ranije, u nekim našim podnescima, izričito tražili od optuženog da odloži
9 pripremanje za te delove. Imali smo na umu... naravno, treba imati na umu kog su
10 nivoa ti događaji. Oni su ovde bili predmet posebnih suđenja. I prema tome, sve
11 dok ne vidimo kako teče ovaj postupak, mi nismo bili sigurni da li ćemo moći i
12 ovo da uključimo u ovaj predmet. Sada jesmo u situaciji da to uradimo. Shvatili
13 smo da ćemo moći i dalje da doterujemo ovaj spisak i ubacili smo to u taj
14 spisak, i optuženi će moći narednih nedelja i meseci da se pripremi za sve to.
15 Kao što znate, Sarajevo je bilo obrađeno u predmetu *Galić*.

16 Prema tome, sve što je urađeno je urađeno zato da se olakša posao
17 optuženom kao i da se uštedi što je moguće veća količina vremena.

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Nekoliko stvari bih hteo da kažem o podnesku *amicusa*. Ovde se ne radi o
2 tome da se ponovo stavljaju na spisak svedoci. Jedina varijacija je u tome da,
3 kad god smo mi stavljali nove svedoke na spisak, isto tako smo i brisali druge
4 svedoke sa spiska.

5 Prema tome, u početku smo imali jedan veoma obiman spisak svedoka. Taj
6 spisak je smanjen. Ja mislim da se to odnosi na spisak koji je vezan za izveštaj
7 od decembra prošle godine. Taj spisak je i dalje bio u okviru dozvoljenog broja
8 svedoka, a onda smo napravili dodatak (B), zajedno sa dodatkom (D), koji se može
9 smatrati konačnim spiskom svedoka, iako ćemo, naravno, da imamo neke neizostavne
10 promene, gde ćemo ubacivati ili brisati svedoke.

11 Ali ja mislim da možemo biti optimistični što se tiče daljih izmena i
12 nadamo se da će Veće imati poverenja u nas, zato što mi jesmo najviše imali na
13 umu potrebu da se uštedi na vremenu.

14 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Ukoliko ste bili tako uspešni, odnosno
15 ukoliko budete uspešni i ukoliko Vam se dâ *card blanche*, kada očekujete da ćete
16 završiti izvođenje dokaza?

17 G. NICE: [simultani prevod] Ja očekujem, gledajući ovaj spisak ovde i
18 ukoliko nam se dâ 119 dana plus još jedan razuman period za obradu svedoka po
19 92bis, da ćemo time doći do nove godine, negde do januara i februara.

20 Ja se takođe nadam da ćemo moći i da budemo uspešniji od ovoga, zato što

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ja očekujem da ukoliko budemo obradili što je više moguće svedoka po pravilu
2 92bis, da ćemo uspeti čak i pre toga da završimo.

3 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospodine Nice, mislim da moramo dati
4 priliku i nekom drugom da kaže nešto.

5 Gospodine Miloševiću, ovo nije, striktno gledano, stvar koja se direktno
6 Vas tiče, zato što je ovo pitanje koje moraju da reše Tužilaštvo i Veće
7 međusobno, ali pošto se oni pozivaju na jedan prethodni nalog, mislim da je
8 pravedno dati Vama mogućnost da nam se obratite po ovom pitanju ukoliko želite,
9 naročito u vezi sa ovim pitanjem koje sam ja pokrenuo sa gospodinom Niceom, a
10 tiče se svedoka čiji identitet Vi još uvek ne znate; Vama za to još nije rečeno.

11 Da li želite išta da kažete o ovom zahtevu?

12 OPTUŽENI: Celo ovo objašnjenje uopšte ne zaslužuje komentar, gospodine
13 May. Ovde se razgovara isključivo o vremenu i izgleda da u e celom poslu koje Vi
14 nazivate suđenje, nema nikakvog drugog elementa koji je bitan da se raspravi,
15 osim pitanja vremena. To je izvan svakog kriterijuma bilo kakvog legalnog Suda.
16 Ja nemam potrebe da to uopšte komentarišem.

17 A što se tiče neobelodanjivanja identiteta svedoka, to je redovna
18 praksa. Kao što... uostalom, kao što vidite u poslednje vreme, mi imamo samo
19 seriju anonimnih svedoka. Mislim da ta praksa anonimnih svedoka nesumnjivo
20 govori o veoma idiličnim odnosima koji sad postoje u Bosni i Hercegovini, a i
21 nesumnjivo potvrđuje kako ovo što Vi nazivate suđenjem podstiče i zaoštava
22 međunarodne odnose i mržnju.

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.

1 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Gospodine Kay, da li Vi imate išta da
2 kažete?

3 G. KAY: [simultani prevod] Samo nekoliko primedbi zato što je Tužilaštvo
4 iznelo više stvari. Tokom prve godine smo radili 120 dana. Prema tome, kad su
5 *amicusi* u svoj podnesak ubacili komentare toga što se nudi u svom podnesku Veću,
6 nama se činilo da će ovo suđenje trajati još godinu dana od ovog trenutka. I
7 rešenje koje smo... koje je traženo je ukazalo na to da je apsolutno jasno da je
8 Tužilaštvo želelo da se obrade svi svedoci koji su navedeni na svim dodacima.
9 Izgleda da je gospodin nice povukao taj zahtev i da je zamenio njega za jedan
10 razumniji zahtev. Ali ono što i dalje nedostaje u onome što je iznelo Tužilaštvo
11 je ovaj princip o ekspeditivnosti suđenja, i po našem mišljenju, to je nešto što
12 Veće mora imati na umu jer je to veoma važan princip u celokupnoj pravednosti
13 suđenja, da se to sve zadrži na jednom razumnom nivou, da bude izvodljivo u
14 pogledu i rada, i vremena.

15 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Mi smo čuli ovde od Vas da smo radili 120
16 dana prve godine. Ja mislim da tu računate od 12. februara.

17 G. KAY: [simultani prevod] Tako je.

18 SUDIJA MAY: [simultani prevod] A nama se čini da smo zapravo radili više
19 od 140 dana.

20 G. KAY: [simultani prevod] Ja sam pogledao na svoj CD-ROM i video sam da
21 tamo stoji da smo radili 120 dana od 12. februara. Ali možda sam ja pogrešio.
22 Ukoliko jesam, jesam, ali stvar je takva kakva je.

23 SUDIJA MAY: [simultani prevod] Možda Vi niste bili tu tih preostalih
24 dana.

25 G. KAY: [simultani prevod] Moguće, ali čak iako nisam bio tu tih 20
26 dana, i dalje je stvar prilično značajna, po našem mišljenju.

27 G. NICE: [simultani prevod] Mogu li ja nešto da pojasnim? Koliko sam ja
28
29
30

1 video, gospodin Kay nas je pogrešno razumeo, jer on kaže da smo mi promenili naš
2 stav. Mi nismo promenili naš stav. Ja se slažem da to baš nije tako jasno kao
3 što je navedeno u paragrafu 21 našeg prvobitnog podneska od 17. aprila kada smo
4 mi sabrali sve svedoke koje smo želeli da pozovemo, mi smo zapravo sabrali samo
5 svedoke na dodatku (B) i dodatku (D), a ne na dodatku (C); njih ćemo pozvati
6 ukoliko baš imamo preostalog vremena. Ali u svakom slučaju, to je ono što smo mi
7 imali na umu, uzimajući u obzir ograničenje vremena. Znali smo da nećemo moći da
8 pozovemo sve te svedoke.

9 [Sudije većaju]

10 SUDIJA MAY: [simultani prevod] U redu, mi ćemo razmotriti ovaj zahtev i
11 u dogledno vreme vas obavestimo o našoj odluci. Sutra nastavljamo sa radom u
12 09.00 sati.

13 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Molim ustanite.

14 ... Sednica završena u 13.36h.

15 Nastavak zakazan za petak,

16 09.05.2003., u 09.00h.

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30